

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 peti vrst 4 D, od 10—15 peti vrst 4 D 50 p, večji inzerati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritrjeno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 125 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ vetja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . D 120—
 polletno . . . 60—
 3 mesečno . . . 30—
 1 . . . 10—
 V inozemstvu:
 celoletno . . . D 216—
 polletno . . . 108—
 3 mesečno . . . 54—
 1 . . . 18—
 Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Napeto prijateljstvo.

Poincaré je bil v Londonu. Evropa je bila zopet pozorna, kako se dogovorita Lloyd George in Poincaré in kaka bo usoda konference v Haagu. Pesimisti med evropskimi državniki so hipno že ugibali, kaj bi nastalo, ako se Lloyd George in Poincaré spreta, optimisti pa so to misel odklanjali in pričakovali ugoden potek razpravljanja med njima. Prišlo je res do slednjega in Poincaré se je vrnil zadovoljen domov.

Seveda še ni jasnosti v vprašanjih, ki ločijo Francijo in Anglijo, ali stopili sta na pot, ki vodi do dogovorov in do končne sporazuma. V francoskih ambijentih so se razjasnila temna lica, ker je sestanek obnovil osebni kontakt med Lloyd George in Poincarejem ter je razpršil atmosfero hladnosti, ki se je bila raztegnila v poslednjih časih nad obema državama. Pa tudi na angleških merodajnih mestih so prišli do spoznanja, da Poincarejevo načelovanje francoski vladi ni ovira za sporazum.

Časopisje obeh narodov je polno raznovrstnega izvajanja in naglašja se, da kakor Francija čuti potrebo, da je varna proti Nemčiji, tako služi v varnost Anglije, ako živi na onem bregu narod, ki je prijatelj angleškemu. To je temeljna misel, ki drži po koncu prijateljstvo Angležev do Francozov. Poleg tega se je povdarjalo: kaj pa bi se razvilo v Evropi, ako ne bo soglasja med Anglijo in Francijo? Sedanjí povojni položaj je tak, da sta navezani druga na drugo in vodita Evropo na poti obnove, katere sta na tudi oni dve potrebi. Saj je bil velik del francoskega sveta uničen in Lloyd George se prijemlje za glavo, kdaj pomisli na sedanji šibki angleški promet in na nezaposlenost. Torej le po sporazumni poti dalje. Vsaj dotle, da nastopijo boljši časi, ko si Angleži in Francozi privoščijo zopet lahko svobodnejši razmah in jih ne bodo več tako tiščale skup silne povojne potrebe.

Lloyd George in Poincaré sta razpravljala v glavnem o konferenci v Haagu, o reparacijah in Orijentu. Francoski delegatje v Haagu se udeležijo razgovorov, ki se prično 26. t. m. Benoist je prečital tostvarno izjavo v plenarni seji: razgovori se nimajo dotikati načelnih vprašanj, vzdržati se imajo politike in vsak dogovor se sprejme ad referendum, tako da imajo vlade popolno svobodo za končno odločitev v svojih rokah. V izjavi francoske vlade pa tiči tudi ost, naperjena proti sovjetskemu zastopnikom: francoska vlada si pridržuje možnost, da odpokliče svoje odposlance lahko vsak trenutek, ako bi se pojavile za to okolnosti, zlasti vsled nastopanja ruskih delegatov. Francoski zastopniki so se s to izjavo izpomenili iz opazovalcev v prave francoske delegate, ki hočejo sodelovati na haškem sestanku. Benoist se je iz zadnje vrste seveda preselil v prvo vrsto. To je bil prvi uspeh londonskega sestanka. O drugih dogovorih med Lloyd George in Poincarejem se poročajo glede reparacij, da se le načrt za posojilo Nemčiji izjalovilo. Počakati se hoče, kako se bo obnašala Nemčija nanram kontrolni komisiji, katero odpošlje reparacijska komisija. Ko kontrolna komisija prouči nemško finančno situacijo, se zopet snjdeti Lloyd George in Poincaré, morda koncem julija. Tačas ne izvede Francija proti Nemčiji nikake prisilne naredb. Glede Orijenta hočeta slišati še italijansko mnenje.

Glavni del v razpravi je bila pač konferenca v Haagu in reparacije. Po londonskem sestanku lahko pričakujemo, da se bo vršila haška konferenca dalje in da izpolni genovsko delo. Morda je bila nepotrebna strahovalna nota proti Rusom v francoski izjavi, kajti razpoloženje naj bo umerjeno, ako se hočejo doseči uspehi. Angleško vplivanje na konferenco gre v tej smeri, da se pospeši evropska obnova in si opomore tudi Rusija. Anglija misli pri tem, umevno, v prvi vrsti sama nase, kajti tudi njo tiščajo občutno vojni dolgov in ameriški stric noče nič slišati, da bi kaj popustil v svojih

terjativah. Francija ima svoje posebno stališče in si hoče zagotoviti svojo bodočnost. Odtod je umevna njena politika proti Nemčiji. Tu vmes tiči pravi spor med Francijo in Anglijo. Slednja bi se že rada otresla spon, ki jo vežejo vsled povojnih razmer, in bi se pokazala svobodno kot velika moč, pred katero ima respekt ves svet. Ovira jej je pri tem Francija, ki noče pristopiti, da bi se Nemčija prezgodaj dvignila iz svoje sedanje onemoglosti, in vleče zbog tega Anglijo vedno globlje v nemško vprašanje in s tem v rusko. Anglija bi rada sama napisala recept za obnovo Evrope, ali Francija je tu, ki hoče biti tudi zdravilca sedanji Evropi. Tostvarno bo brezdvomno še mnogo sporov in večkrat še se bosta morala sestati Poincaré in Lloyd George in ko ta dva zgineta s pozorišča, drugoimeni državniki. Po vsakem pogovoru in po vsakem sestanku se naglašja prijateljstvo, toda javnost dobro ve, kako napeto je to prijateljstvo, katero narekuje zgolj nuja potreba.

V Londonu je govoril Poincaré pred damami angleškega društva za pomoč opustošenemu ozemlju, da politika teh dam je najlepša izmed vseh. To je politika srca. Naloga državnikov le, da bi sledili temu vzgledu. Kako lepo se to sliši! Politika srca! In »Corriere della Sera« je te dni vskliknil: Državniki, tu in tam, bi morali čutiti svojo dolžnost, da vržejo karte na mizo in podredijo akciji polne svetlobe čustva, ovita s sumljivo opreznostjo. Jasnost: to je beseda za red v dobi obnove!

Politika srca, jasnost! Govori in miše se tako rado o politiki srca in jasnosti, izjavi pa se celo v tako težkih časih, kakor so sedanjí, le stara resnica: homo homini lubus.

Še nekaj resnice.
 (Dopis iz Primorja.)
 Slavno uredništvo!
 V torkovem »Slov. Narodu« sta objavili na uvodnem mestu dopis iz Primorja, ki se bavi z našimi domačimi primorskimi političnimi prilikami. Ne more se ravno reči, da bi zapašanje naših domačih navzkrižij v čezmerno javnost božve kako koristilo naši stvari sami; ali ker jo že kamen sprožen, naj le drsi dalje, in zato Vas prosim, da objavite tudi ta dopis, ki naj pokaže »prečanki« javnosti tudi nasprotno plat kolajne, ki jo je skoval J. B. našemu političnemu društvu »Edinosti« in do sedanjim njegovim voditeljem.

Res je, da se nahaja politično društvo »Edinost« v agoniji in da se nameravajo ustanoviti namesto njega tri politična društva, eno za Goriško, drugo za Istro in tretje za Trst. V ta namen je bil sklican zadnji izredni občni zbor političnega društva na Opčinah, na katerem pa ni prišlo do sporazuma ter se je občni zbor prenesel na kratek nedoločen čas.

Za tako razdelitev je na Goriškem ogromna večina našega naroda. Izjavili so se za njo: vse učitelstvo, zbrano na sestanku v Gorici, vsa duhovščina, župani, Kmečkodelavske zveze in končno goriški odsek političnega društva.

V Istri je za razdelitev vse naše ljudstvo, izzemši morda Liburnijo, kar pomenja najozko okolico poslanca dr. Stangerja, in par oseb, ki so službeno odvisne od tržaške centralne. Na občnem zboru na Opčinah je predsednik istrskega odseka političnega društva izjavil, da se je ves istrski odsek v navzočnosti posl. dr. Stangerja izrekel za samostojno organizacijo in da se je ohranitev neke formalne skupnosti s Trstom sklenila šele pozneje na nekem zabnem sestanku štirih ali petih

oseb, pri čemur pa se je zahtevala popolna avtonomija glede strogo istrskih stvari.
 V Trstu je res večina za enotno politično organizacijo, ker so zanjo dosedanjí voditelji. Vendar pa je tudi tu močna manjšina, ki spoznava, da je v sedanjih razmerah enotna organizacija postala nemogoča in da bo uspešno delo mogoče le, če se razvežejo vse moči in se gini da svobodno razmah. Na Opčinah je sam centralni društveni tajnik g. V. jasno, gotovo jasneje od vseh drugih, ki so se lovili za stokrat razgromiti predvojnimi edinostskimi frazami, povedal kratko in jedrnat, da gre tu za dve čisto različni duševnosti, ki se raztezata preko vse Jutiske krajine: za čisto narodno in socialno. Načelni spori so tu, bolezen je tu, zato je treba operacije, dokler imamo to bolezen še v svojih rokah, dokler se nam ne izmuzne iz rok. In ta operacija se mora izvršiti le potomi razdelitve organizacije, kjer naj potem struja, ki je v premoči, prevzame ob kontrolnem sodelovanju manjšine vodstvo in odgovornost.

Občni zbor na Opčinah pa je tudi še drugače povedal jasno, zakaj je enotna politična organizacija postala nemogoča. Centralni odbor političnega društva »Edinosti« je ravno vsled omenjenih načelnih nesprotstev postal torišče dolgotrajnih a popolnoma brezplodnih razprav in preprirov. Do stvarnih, praktičnih sklepov ni prišlo nikdar in tako seveda tudi ne do stvarnega, praktičnega dela. Kar se je storilo, se je storilo večidel brez sodelovanja centrala, potomi goriškega, oz. istrskega odseka, ki pa sta imela na svojih ramah le delo, nista pa imela na razpolago sredstev, s katerimi je slekopravi razpolagala po svoji mili volji centrala, oziroma njen tročlanski tržaški odsek, ki pa vključ ponovnim zahtovanj ni dovoljeval nikdar niti najmanjšega vpregleda ne Goričanom, ne Istranom v

*) Da se žuje tudi drugi plat zvana, priobčujemo radi volje tudi ta dopis, ki je nam došel iz Primorja. Uredništvo.

(Na to odgovorj sam) Se se bodo pisale satire na zemlji, posebno lahko pa o sedanjí dobi. V svojih premišljevanjih o nobeno stvarjo nisem zadovoljen . . . Palecharia — porcheria. (20. IX.)
 In če se mi še vse gabi, potrebni, ki prihajajo od mojih prijateljev in znancev, se pa le veselim in jih težko pričakujem. Da bi bila le dobra! Vsekdan ob pol 10. dopoldne stojim na prizidku del Katselmacherje, tako smo le stili prostor pred žandarmerijo, in če se bere moje ime s kakšno dopisnico, zamijem le družaji: gieri! in stegnem desnico, kakor po božjem daru. Ej, nizko sem padel na stara leta, prijatelj moj dragile! (11. X.)
 Pri meni ni novic, da ni to novica, da za oktober in november se nisem dobil pokojnine in živim ob svojem. Nobena dotičnega dekreta nisem prejel in na moje urgence še nobenega odgovora. Moj oberhollabrunski predstojnik, pri katerem sem bil osebo, mi je rekel: Es muss ein Misverständnis sein! Če bo ta pomota trajna, moram spomladu v interval, ker konfinat je zame za daljšo dobo predrag. Steer sem pa zdrav in se dovoljen. Zakuril bi si rad, pa ni premože. Živi se pa tudi v mrazu . . . O, moja usoda ni klaverna, kakor si mi pišal zadnjič, da pravi Cimpermanovih sestra. Trden Slovec, če trebe, mnogo prenesa na duhu in telesu. Zmagoslavje ven se povrača na Kranjsko. »Človeki pride vse na vrsto, naposled pa . . . šup v kratek! pravi pri meni av. Poragrin. (12. XI.)
 In pismo gospej P.: »Danes je preteklo pol leta, kar je v Ljubljani prišlo k meni detektiv in me povabil na polico, kjer so mi objavili preganstvo. Kako das hitro tebe! Kakor bi se človek res nahajal na kakšnem zabaviščnem (8. XII.)

Zbirajte znamke za Jugoslovensko Matico!

Ivan Podražaj: »Gospodin Franjo« — Podlimbarski

Nekako proti koncu junija 1916. sem prišel deževnega dne precej pozno v cenzurni urad na kranjskem okrajnem glavarstvu. Tovariši so pregledali že skoraj vso korespondenco. Le kupček kranjske pošte je še ležal nedotaknjen. Odvezal sem ga, in prvo pismo, ki sem je odprl, je vsebovalo nekaj, kar je bilo treba cenzurirati. Pa ne v interesu države, ampak v interesu naše cenzure. Kranjska cenzura je bila pri višji vojaški oblasti že itak malo sumljiva, ker je bil naš komendant odlični slovenski polkovnik g. Josip Milavec, čegar besede »Mal položaj dar — domu na oltar!« si je osvojila naša Cirilmetodova družba. Brezdvomno je kakšen avstrijski patrijot denunciral našo cenzuro, kajti zgodilo se je, da so nas prišli nadzorovati — tajno in javno — člani »Kundenschaftsstell«, seveda brez uspeha.

Upam, da se ne pregrešim proti pismeni tajnosti, ki me v tem slučaju gotovo ne veže, ako povem, da je pisal dotično pismo mlad rezervni oficir, ki je bil takrat na dopustu. Pismo je bilo naslovljeno na nekega visokoloča-vojaka ob fronti. Oficir mu je pisal v ugodenih besedah, da so »aretirali« v Ljubljani, žal, premalo znanega, toda velikega pisatelja Podlimbarskega in ga odpeljali v neki koncentracijski tabor blizu Dunaja. To da mu je povedal, se ga prav spominjam, profesor dr. R. »Saj veš,« je pisal približno, »Podlimbarskega, ki je napisal »Gospodina Franja«, ki so ga tudi zaplenili, ker sta oba nevarna nemstvu in soldateski. Pomislí, dolgotrajnega avstrijskega oficirja so gnali kakor veleizdajalec zato, ker je pisatelj in naš Slovec! Končno je prosi na-

slovljenca, naj pismo razgrta, ter neženirano pristavi, da se kranjske cenzure ne boji, pač pa kakšne druge.

Vkljub temu poklonu naši cenzuri sem moral ravno v našem interesu »cenzurirati« pismo. Mislim, da mi bosta ta greh odpustila oba, pisec in naslovljenec. Jaz sem jima že takrat odpustil.

Ob prvi priliki sem si izposodil v Ljubljani — kuniti ga ni bilo mogoče — »Gospodina Franja«, ki sem ga potem občudoval na mizi, kjer sem ga potem občudoval na mizi, kjer sem bral »inkriminiranec« pismo. Sam komendant ga je videl pri meni, pa ga vendar ni hotel videti!

Prav je rekel dotični oficir, da je Podlimbarski premalo poznan pisatelj. V »Gospodinu Franju« je pokazal vso svojo duševnost, polno domovinske ljubezni in svetih človečanskih načel. Dokazal je, da umetnik nikdar ne more in ne sme pozabiti zemlje, na kateri prebiva njegov narod. Umetnost je le v toliko mednarodna, v kolikor je duševna last vsega kulturnega sveta.

Kako udana in odkritosrčna je bila njegova ljubezen do rodne jugoslovenske grude, ne pričajo samo njegovi spisi, njegovi prijatelji in vse njegovo življenje, ampak tudi njegova zasebna pisma svojim pobratimom, ki jim je s pristno slovansko odkritostjo napopal vse: radost in trpljenje, sploh vse, kar je doživljal v svoji duši. O tem pričajo zlasti knjige, ki jo je izdal ta dni njegov prijatelj narodni-duhovnik g. Ivan Verhovnik.

Hvaležen sem srečnemu slučaju, ki mi je prinesel pred oči skoraj vse dopisnice, ki jih je pisal Podlimbarski iz svojega preganstva pobratimu Fr. Podlimbarskega. Prva dopisnica je datirana 9. VI. 1916 ter je pisana v nemškem jeziku. Pismo je pisal doledna slovenski,

le naslov je še parkrat nemški. Dopisnice vsebujejo precej bridko, toda duhovito ironijo, ki jo dunajaka cenzura najbrž ni razumela. Naj sledi tu nekaj citatov:

»Štiri laške duhovnike imamo tudi tukaj — zaostati za dušno zdravje in za skripanje z zobmi, in pa tri južnotirolske duhovnike, ki bi kaj na telemu pošiljali . . . »Narode« mi od 29. VI. nekeko redno dobaj, v treh, štirih dneh pride . . . Pošto oddam lahko samo škrat na teden pri orožništvu.« (9.VII.)

»Vsak dan sedim ob vodnih pulkavskih in tugujejo po dnevih, ki so minili in se več ne vrnejo . . . Nadzornik Lukas mi je pisal, da si vdrugič v bolnici. Dal Bog, da bi še okrevaj, ako pa ni mogoče — bolje je umreti nego gledati ta svet. Telesno sem zdrav, a duševno včasih zelo potrt. Pridejo pa ure, ko zopet dvignem glavo, a dobrega ne vidim ničesar.« (4.VIII.)

»Dalj časa Ti nisem pisal, ker so Slovaku stadi ta utopijena korespondenca. Samo 15 vrtic je dovoljenih na dopisnici in 60 v pismu. Piši pa o letni, židovskih krutih, za sanje ponoti je pa še nagobitnik, ker sem nevaran državi, nezanešljiv itd. Zdaj nas je še precej velika družba tukaj, celo ruskega št. da imamo iz Odesa, nemškega Sloveka, in pa nekere slovenskega kmeta iz Steverjana. Kavčica, s dvema otrokoma. Mnogo manjšinega sem še ališal o različnih konfinatih in internatih in drugih takšnih slabočkah. Dal Bog, da bi Ti mogel kaj povedati o tem. Za 14 dni stanujem skupaj z nekimi češkimi adjunktom/državnimi šeleznih, potem dobim toplo sobo v gostilni, da mi ne bo slabo pozimi, če ostanem še tukaj. Optimisti pravijo, da ne dolgo, pesimisti, da lahko še leto dni in več . . . Zdaj je pa

15 vrtic — pasja noga — konec! (25. VIII.)

»Imenuješ me svojega prijatelja najslabši mladostnik svet. To so bila torej šolska leta. Na moji strani niso bila posebno sladka — večni boj z budo. In potem sem našel v stan, ki je izšel iz mene vse, kar je bilo še dobrega v meni. Ali nekaj drugega me spominjaš. Kako hitro je poteklo teh 50 let! In prav tako hitro poteka prihodnjih 50, ko bi malo kdo teh še žil, ki danes cveto v mladosti. Ali ni minljivo, ta ničevost najboljša tolažba? . . . Moja prošnja na Dunaju je bila kratkim potom odbita. »Wird keine Folge gegeben.« Saj od teh nisem ničesar pričakoval. Tu je urad, ki hoče imeti svoje žrtve, brez teh bi bil nepotreben. Lahki so se mi smejali, češ: zelo nevaren Slovec moraš biti, ker so te odbili že v 22 dneh, naše prošnje pa rešujejo v 3 mesecih — negativno. Upal sem, da poljejo moje »motive« v Ljubljano in deželni vladí in bom čakal 3 meseca, pa niso.« (3. IX.)

»Meni se godi časa primerno. Šal, da se me lotevajo vsaki hude misli. Bojim se mirovnih pogajanj, ker takrat morda sopot padejo po meni. Noben diplomat ne bo hotel pristati, da bi bila njegova država zakrivila vojno. Ne perditni Albion, ne davste želja Francija, ne požrešna Rusija, nihče drug ni kriv velike vojne, kakor samo »slaboznan« »Gospodin Franjo«, tako bo naposled razsodil kakšen premoder državnik. Jaj meni, ki psem drugega opisal nego bo. sanako — hercegovinsko razbojniško romantiko 1891/2 leta. Bognu nič hudega nisem mislil, zdaj pa tako udrhajo po meni, kakor bi jim nedostajalo druge mladve. Se precej vojnega posojila sem jim vrgel, zdaj me pa smatrajo za nezanesljivega in me pošljejo v eksil (sila). Komu je predober Slovec podoban?

svoje poslovanje. Na obnem zboru se je očitalo centrali, da ni delala, da niti v najvažnejših vprašanjih, kakor je n. pr. vprašanje vojne odškodnine, kolonsko vprašanje, vprašanje izplačevanja podpor itd. ni bilo mogoče dobiti od nje niti najpotrebnejših direktiv, da je celo nasprotovala delovanju goriškega odseka. Namesto da bi bila iz osrednjega tajištva prihajala navodila za delo, ni bilo mogoče dobiti od nje niti najnujnejših statističnih podatkov. Namesto velikopoteznega delovanja se je delo v centrali izčrpavalo s podrobnostmi, prošnjami in intervencijami za individualne stvari, s papirnati protesti. Ob volitvah je centrala popolnoma odrekala: Hecet Istra in Trst sam.

Vse to je moralo izpodkopati zaupanje v dosedanje enotno centralistično organizacijo in poroditi misel na osamosvojitve poedinih pokrajin, ki imajo med seboj tako različne razmere in potrebe, da ta razlika naravnost narekuje samostojno delo. Ali so pa stvari, ki so skupne vsemu našemu narodu v Italiji. Te stvari, kakor n. pr. reprezentacija naroda, jezikovno vprašanje, šolstvo, skupna gospodarska vprašanja itd., je treba zastopati enotno, in skupni organ, ki naj bi jih zastopal, bi bil Narodni svet. Ta Narodni svet, za katerega ima dosedanje vodstvo političnega društva — v nasprotju s trditvijo g. J. B. — načrt že v svojih rokah in je treba le še izdelati poslovnik, bi nikakor ne bilo mrtvo rojeno dete. Njemu poverjena, vsem in vsakomur nesporna, gotovo najvažnejša naša skupna vprašanja, bi se reševala gladko in brez preprirov. In Narodni svet, od vseh in vsakogar upoštevan, pravi izraz enotne volje našega naroda.

Po mnenju vsakogar, ki ni slep za naše dejanske razmere, je popolnoma jasno, da bi bil maloštevilni Narodni svet s dobro organiziranim tajištvom, tisti gibki, prožni vrhovni organ naše narodne politične organizacije, ki bi popolnoma zadovoljval našim potrebam, ker bi se v njem osredotočevalo vse, kar nam je vsem skupnega, enotnega, nespornega. Vse drugo, kar zadeva posamezne pokrajine, pa bi spadalo v delokrog dotičnih pokrajinskih političnih organizacij. Tu naj se potem krešejo duhovi, tu naj se izbiše, če hočete, načelni boji, ali velja naj tu obče priznati in nikjer odpravljeno večinsko načelo. Naj odločuje večina, ki naj nosi odgovornost, a manjšina naj sodeluje s svojo strogo kontrolo — Tak je načrt nove organizacije.

Ce so se razdelili duhovi, ali ni največja nesmiselnost jih držati skupaj po sili? Naš glavni cilj je vendar, da ohranimo naš narod na njegovih rodnih tleh. Ali bomo potem odpravili od obrambnega dela močnejši del — »novostrujarji« — s komunistom Gustinčičem vred, h kateremu hodilo na posodo po argumente proti njim. Je pač res? na

gri strani je bila za delo samo »smisel«, na drugi strani pa je bilo v resnici delo. Gospodje »starostrujarji« so se v Trstu na centralnih in drugih sejah borili z besedami za svoje edinstvene ideje, zunaj na deželi pa so delali, v resnici delali skoraj izključno le »novostrujarji«.

Kot »kuriozum« tržaškega »resnega« dela naj navedemo delstvo, da je n. pr. predsednik političnega društva na eni najvažnejših seji istrskega odseka, ko je šlo za sklepanje o reorganizaciji, razlagal skoraj celo uro razliko med pojmom »edinstvo« in »edinstvo«. V takih stvareh in brezkončnih preprih za najmalen-

kostnejše stvarca, za eno samo besedico, so se izgubljale seje, na katere so bili klicani odborniki in zapuščali iz najoddaljenejših krajev: Kobarida in Tolmina, Opatijske in Pule, Postojne, Bistrice, goriških Brd in istrskega Podgrada. Ljudje so se morali naveličati takega »dela« in jih ni bilo več k sejam. Češ kregamo se lahko doma in nam zato ni treba izgubljati dveh dni za tržaške preprih. Saj se je zgodilo celo, da se je seja po večurnem preprihu razšla, ne da bi bila prešla preko zapisnika prejšnje seje!

Ali je potem čudno, da je centrala izgubila svojo raison d'être?

Razgovor z namestnikom Hribarjem.

Včerajšnje beogradsko »Vreme« priobčuje razgovor s pokrajinskim namestnikom Ivanom Hribarjem.

Na vprašanje, kako misli o bodočnosti naše države in ako je mnenja, da so krize edinstva prehodne ali se morajo končati negativno, je Hribar odgovoril:

»Mi imamo vse pogoje, da postanemo krepak in čvrst narod in večina bo sigurno ostala tudi nadalje toliko pametna, da bo uvidevala vse dobre strani te prirodne zajednice. Prehodno je to, da žele posamezniki, ki žive še pod vojno psihozo, razrušiti edinstvo. Tudi ti bodo končno razumeli, tega se nadejam, kaj le treba naši državi in v čem je njena bodočnost. Kdaj pa je tel Zagreb tako naglo napredoval? Kdaj se je začel gospodarsko bolj razvijati, preje ali sedaj? Jaz trdim, da pomenja Zagreb nekaj v Evropi šele pod Jugoslavijo, a ne preje.

Kar se tiče Slovenije, vam lahko povem, da ona uvideva, da je njen spas obstoj krepke in jake veli-

ke naše države. Sprejem kralja Aleksandra povsodi v naši pokrajini je samo vzgled naše udanosti napram jugoslovenski zajednici.

»A razdelitev na oblasti? Kako mislite, kako bo ta razdelitev na oblasti učinkovala na Slovenijo?

»Ničesar bolj zgrešenega se ni moglo storiti, kakor se je zgodilo z razdelitvijo države na oblasti. Slovenija je vsikdar težila za tem, da se ujedini, da postane ena celota, da preneha enkrat »vse« one razlike med Stajerci in Kranjci. In ko je bilo enkrat to zgodovinsko delo že izvršeno, se je pojavila ta razdelitev, ki bo zopet razkotala celino. V zgodovinskem oziru le pa ta razdelitev škodljiva, v političnem nasprotno, pa je nadvse brezzmiseln, ker bodo na ta način gotovi elementi v severni mariborski oblasti dobili premoč, tam si lahko Nemci in socialisti izvoljuje večino in doseglji bodo ono, kar bi nikdar ne dosegli v enotni Sloveniji...«

Položaj Jugoslovenov v Italiji.

Odločno besede glavnega italijanskega socialističnega lista.

»Avanti« od 11. t. m. piše: Pred premijerjem je bilo v Trstu 60.000 Jugoslovenov napram 140.000 Italijanov, v Gorici 9.800 napram 14.000 (!) Italijanov, v Istri — na podlagi priznanja nekake službenega organa italijanskega nacionalizma — pa je bilo prebivalstvo pred vojno dve tretjini jugoslovensko. Po vojni se je število Jugoslovenov v Trstu zmanjšalo, nasprotno pa so Jugosloveni v Istri in na Goriškem ohranili napram Italijanom svoje predvojno stanje.

Jugoslovenski nacionalisti imajo v Trstu dnevniki, ki je razširjen po vsej Juljski Benečiji. V Istri in na Goriškem imajo par tednikov. Imajo pa tudi jugoslovenski komunistični tednik, v kratkem pa prične izhajati tudi socialistični tednik. Jugosloveni se do nedavna imeli v Trstu tudi svoje narodno gledališče, toda fašisti so ga uničili. Fašisti in italijanske oblasti so uničile tudi precej kulturnih shajališč jugoslovenskih nacionalistov, socialistov in komunistov.

Ker ne more nihče ovreči resnice, ki smo jo povedali, ne meniš se za italijanske nacionaliste, to je, da tvorijo Jugosloveni v Juljski Benečiji dober del prebivalstva, si dovoljujejo vprašati pravice nacionalnega fašizma. Ali res mislite, kakor si domisljate, da boste mogli s nasiljem in terorjem uničiti vse

Jugoslovene, to je dve tretjini prebivalstva v Istri in večino prebivalstva na Goriškem? Ravno tako je dovoljeno vprašati one na vladi: Ali mislite resno, kakor kažete, da boste mogli s množevanjem zatreti legitime težnje Jugoslovenov?

Nacionalni fašisti in vlada se niso videli, da so vsa brutalna preganjanja in uničevanja počela jugoslovenski nacionalizem na škodo Italije.

Kaj pravzaprav zahtevajo jugoslovenski delavci? Šele v svojem jeziku, malo obične avtonomije, ono, kar dovoljuje zakon!

Neštevilni jugoslovenski župani v Istri in na Goriškem so rekli kralju ob priliki njegovega zadnjega potovanja po Juljski Benečiji: Zahtevamo za Jugoslovene v teh krajih priznanje splošnih pravic in da se postopa z nami vsaj tako kakor v Avstriji.

Toda nacionalni fašisti nočejo, da bi bili Jugosloveni v Juljski Benečiji enakopravni z ostalimi državljani.

Pazite, da v bodoče ne delate tako: jugoslovenski delavci ne bodo več sužnji niti pod pretnjo smrti! Italija mora dati pravice jugoslovenskim delavcem v Juljski Benečiji, ker se bo drugače rodilo med plemeni, ki prebivajo tam, sovraštvo, ki bo povzročilo meščansko vojno in težke neurene ne samo v Juljski Benečiji.

»Tvoje dopisnice z dne 25. IX. prejel 6. XII. Dosti dolgo se je vozila — 71 dni za borih 5 vinarjev. Ena vrsta je tako zamazana s hudičevimi smolami, da tistega mazila ne razlože najmočnejši zob časa. Rad bi pokukal na nevarno tajnost, pa niti hudič ne razbere. — Zeb mi je žal za dr. Ilesiča... Brata Peregrin in Valentin sta kljub temu, da nimam petroleja in premoga, že v Kranju. Pa ni tistih razbojnikov, ne počenjata kakor po legendi takrat. Na sumu sta, da bi utegnili kaj taknega izvesti, pa ljudje niso več tisti, kakor takrat. Rokovnjači! Bežati morata in skriti se čez noč na žirovskih njivah, ki so baje letos lepo obrodile; med žitom pa bilo nič plavice, grablje, ljujlike in drugih barab. Gotovo sta jih tisto noč oplela in pognojila... Dvorni svetnik Levec je torej šel k Sv. Križu. Škoda ganj! Mnogo je trpel. Meni je bil dobrohoten prijatelj. Njegova literarna zapuščina bo zanimiva. Zdaš čitam Čehova v originalu. Neki nadučitelj mi ga je posodil. Zato mu pojdem pomagat nabirati dračja v obične gozde. Intelektualni človek ima družino pri sebi — pa ni kuriva. Kruh imamo zdaj pol oven, pa je dober. Da bo le taknega dostiče (14. XII.).

»Tudi za december nisem dobil pokojnine, torej že tri mesece ne. Ne verjamem več na pomoč; to je sistem... Zdrav sem, a težko pričakujem spomladi — toplote in več svetlobe.« (28. XII.).

»Ubogi Ilesič, da je moral mojo pot, ki je tako navezan na rodbino in domovino... Zdrav sem, a zeb me za nohti, da jedva pišem... Upal sem na mir, na amnestijo, na rešitev, pa nič — nove žrtve pošiljajo gori. Od ovsnega kruha že gledam kakor snani šerac.« (21. I. 1917.)

»Tvoje ekspr. pismo, s dne 31. I. prejel 3. II. Lepa hvala! Na 3 strani je

nekaj izstriženega. Ponudbe imenovanja društva ne morem sprejeti, ker za zdaj s denarjem še lahko izhajam, za zdaj je pa v Ljubljani tista težava, kakor tukaj. Drugi se res potrebuje. Zal, pride morda čas, ko bom moral po Ljubljani za to ali ono prosti in ne bo me sram. Nadejam se pa, da bom pokojnino še tudi prejel, ker imam zaupanje v naše zakone... Kadar pride čas za to, izročim stvar dr. Ravniharju. Jaz sem še vedno nekaj optimista. Tukaj so mi svetovali, naj se obrnem do najbližjega advokata dr. K. župana v Ober-Hallbrunn, dr. poslanca. Risum tenebris! Ta pa ti Zdrav sem, a zeb me kakor pes, zato ti bom v spisu prihodnjil pisal. »Dome naj natime, kar more.« (6. II.).

»Ako mi hoče »Domovina« kaj poslati, vzamem le za plačilo po poštnem povzetju ali pa na račun. Nedostatek je tudi tukaj, le denarja je še dosti. Saj sem prejel 5 mesečno pokojnino 14. II. (Poštni pečat Krems - Zellerndorf 232, 24. II.).

Iz pisma g. P.: »Ena šala se mi je obnesla, namreč tista s 40. mučeniki. Stručno sem prejel 13. III., zdaj jo še tretji dan objavljam. Lepa hvala-Vam in Francetu... Kralj David pravi ali poje v 109. psalmu vr. 23-25: Kakor senca, ko se nagiblje, odhajati sem primoran; kakor kobolico me pade. Kolena moja se šiba od posta, in meso moje hujša, ker je pošla debelost. Vrh tega sem jim v zasramovanje, ko me vidijo, majó s glavno svojo. Siromak je bil David in lagati je znal dobro — licentia poetica. Jaz po pravici povem, da kolena se mi ne šiba, vse drugo se ujemam. Zdaš pride neka revizijska preganec, od katere mnogo upamo... Na naslovni strani: »Vedlagri pobratime!... Domov, mi ni ničesar pisala. Kar mislim glede »Petrine povest« sem ti pisal 15. II.

Morda res gremo aprila od tod proč. Pa kam? Ali v ožje vojno okrožje?« (16. III.).

»Te dni smo razburjeni. Komitaja hodi po koncentracijskih postojankah in baje osovboja po konfinatih do kraja vse, večino pa tudi po internatih. Toda v vojni okoliš ne pusti.« (11. IV.).

»V petek 13. IV. je bila tukaj komitaja, o kateri sem ti zadnjič pisal. Slabo polovico tukajšnjih konfinirancev je opustila, pa ne smejo v vojni okoliš, odkoder so vsi, druge polovica — med njimi sem jaz — ostane konfinirana, pa si sme svobodno voliti prebivališče, samo ne Dunaj, Gradec in vojni okoliš. Torej kam naj grem? Do septembra ostanem tukaj, potem grem čez sivo v kakšno mesto, če bo mogoče.« (15. IV.).

»O veliki noči sem se nekaj prehladil, kar me je spomnilo na troja mitološka bitja: Atropos, Morana in Karon. Pa starki, ki je hotela prerežati nit življenja, sem pokazal jezik. Morani pa figo, na Karona sem na nameril s svojo strojno puško... Tukaj je še vedno pušča v steno.« (25. IV.).

»Domov, pošiljatev, ki so sem prišli, je bilo pet. One s mestu nisem prejel. Temu se ni nič šlo, ker na pobli, ostr. Seznamci je bilo v vojnem času še mnogo ukračenega. Tukajšnji regnecoli dobivajo iz Italije preko Švice mnogo pošiljatev s živili. To se pravi: bi morali dobivati, pa polovica propade spetoma. Zato sem jim še pomnil in napisal priporočila na trgovinsko ministrstvo. (Tukaj sem preganecem in beguncem za nemškega pisarja.) Doma je imela plemenito misel mi pomagati, kar ne bo pozabljeno; toda poselali so mi preveč, misleci menda, da sem oženjen ali da imam gospodinjstvo, ki mi doma kuha. Nobene nimam, ampak v gostilno hdim jutraj in opoldne... Zdaš sem začel trgovino s samano. Petri rim in en š-

Narodna skupščina.

Otvoritev proračunske debate.

VAŽNE IZJAVE ZUNANJEGA MINISTRA. — PREVRAT NA REKI. — SPORAZUM Z ITALIJO. — PARISKI POSLANIK DR. SPALJKOVIČ. — STIKI Z RUSIJO.

— Beograd, 24. junija (Izv.) V zbornici je bilo večeraj živahno. V prvi vrsti je vladalo splošno zanimanje za debato o prvem rednem budgetu. Parlament sam pa se je zlasti zanimal tudi za razna aktualna vprašanja zunanje politike in minister dr. Ninčić je moral večeraj odgovorjati na mnogostevilna vprašanja. Ministrstvo izjave o reški konstituciji, o brzojavki posl. Kučiče glede novega prevrata na Reki in posebno o ruskih poslanstvih so dala povod za obširne razgovore v kulbarih narodne skupščine.

Plenarna seja je otvoril predsednik dr. Ivan Ribar ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu kot prva točka je bila razprava o poročilu finančnega odbora glede zakona o budgetnih dohodkih in izdatkih za leto 1922. Vse do 12. ure pa je bila debata izpolnjena edinele z raznimi vprašanji, ki so jih postavili poslanci na posamezne ministre. V prvi vrsti je večeraj odgovarjal zunanji minister dr. M. Ninčić na številne interpellacije.

Posl. Angjelo viš je interpelliral zunanjega ministra o kršenju trianonske pogodbe od strani Madžarske. Zunanji minister dr. Ninčić je izjavil, da so vladi znani posamezni slučaj kršitve trianonske mirovne pogodbe od strani Madžarske. Zagotavlja pa poslanca, da je vlada ukrenila vse potrebne korake, da se tako kršenje mirovne pogodbe popolnoma onemogoči.

Posl. Angjelo viš je dalje interpelliral zunanjega ministra o zaščiti konstitucije reške države.

Zunanji minister dr. Ninčić je k temu vprašanju izjavil, da v sedanjem momentu ne more dati vseh zahtevanih pojasnil, kakor bi to tudi sam želel. O tem vprašanju so bili v Genovi razgovori s italijansko vlado. Ti razgovori so doveli do gotovih zaključkov, ki nudiijo v bodoče možnost, da bodo v kratkem stavljeni s dnevnega reda vsa med našo državo in Italijo sporna vprašanja, ki so doslej onemogočala, da se niso mogli vspostaviti med obema državama odnošaji prijateljstva in dobrega sosodstva. Dalje je zunanji minister omenil, da je v tem trenutku v razpravi predlog angleškega prvega ministra, da se doseže sporazum s Italijo. Sedaj se vodi detajlna pogajanja o sporazumu in minister upa, da se v kratkem doseže popoln sporazum.

Minister Ninčić je dalje izjavil, da bo te dni situacija v vprašanju detajlnih pogajanj toliko čista, da bo lahko tekom nadaljnih budgetne debate podal zbornici obširne ekspozice o zunanji politiki in o osobi o poteku pogajanj s italijansko vlado v zvezi izvršitve rapalske pogodbe.

Posl. Jovan Cirković je vprašal zunanjega ministra, če mu je znano, kako postopajo grške oblasti s našimi državljani v Solunu. Prihajajo namreč številne konkretne pritožbe, da grške oblasti šikanirajo naše državljane pri vdiranju potnih listov.

Zunanji minister je na to interpellacijo kratko izjavil, da so vladi znani konkretni slučaj, vlada je pa vsakokrat v Atenah intervenirala ter doseglja povoljne uspehe.

Posl. Juraj Kučič (dem.) je interpelliral zunanjega ministra o dogodkih in nevezdržnem položaju Jugoslovenov v Istri.

Zunanji minister dr. Ninčić je na to kratko izjavil, da so mu dogodki poznani in da bo o tem tekom budgetne debate v svojem ekspozitu obširneje govoril.

Poslaneo Juraj Kučič je ministrov odgovor vzel na znanje, obenem pa prebral brzojavko, ki je vzbudila splošno senzacijo v zbornici. Poslaneo je brzojavko prejel pred pridetkom seje. Brzojavka glasi:

»Po poročilih z Reke pripravljajo tam nov prevrat in to sporazumno s Castelliem (italijanski komisar). Po izvršenem prevratu naj bi vlado prevzel Rubini z 12 diktatorji. Prevrat se baje izvrši v soboto.«

Minister Ninčić je k tej brzojavki izjavil: To je najboljši dokaz, da je nujno potrebna rešitev spornih vprašanj z Italijo. Nujna pa je tudi rešitev reškega vprašanja.

Posl. Ante Frančić je interpelliral zunanjega ministra, če mu je znano, da Italija ima še vedno vojne ujetnike, ki so naši državljani.

Zunanji minister dr. Ninčić je vprašanje vjetnikov pojasnil in kategorično izjavil, da po uradnih poročilih, ki jih je vlada prejela iz Rima, se ni mogel ugotoviti niti eden fakt in da ni vladi znano, če bi bili vojni vjetniki naši državljani še v Tripolisu ali kje drugod v Italiji. (Stvar glede naših vjetnikov v Tripolisu smo v našem listu pojasnili. Vse o teh vjetnikih je bila mistifikacija Uredništva.)

Dalje je zunanji minister odgovarjal na interpellacijo posl. Moskovljeviča o vjetnikih v Mali Aziji. Po poročilih naših poslanikov v Carigradu in Smirni ni nobenega ujetnika v Mali Aziji.

Posl. Kučič je dalje interpelliral zunanjega ministra, kaj je ukrenila vlada za naše istrsko obmejno mesto Kastav, če se bodo tudi temu mestu priznale enake ugodnosti, kakor Zadru.

Zunanji minister je odgovoril, da temelje ugodnosti za mesto Zader na dolebah rapalske pogodbe. Italija glede Kastva ni prevzela de facto nobene obveznosti. Lloyd Georgeov predlog pa vendar določa, da ima Kastav dobiti enake ugodnosti kakor Zader.

Posl. Mihajlo Stojić je vprašal o pogajanjih z Italijo v Genovi glede izvršitve rapalske pogodbe.

Zunanji minister je lapidarno odgovoril, da pada o tem vprašanju dalje izjavo tekom budgetne razprave in ko bodo pogajanja z Italijo definitivno zaključena. V zbornici je na to izjavo nastal krik: »Zakaj pa smo se pogajali o rapalski pogodbi, saj so nje določbe dovolj jasne in točne!«

Dr. Ninčić je odgovoril: »Mi nismo v Genovi razgovarjali o določbah rapalske pogodbe, ki so jasne in točne, nego samo o onih njenih določbah, ki niso jasne in točne. To pa so vse one določbe, ki se tičejo interesov naše države.«

Zunanji minister je dalje odgovarjal na interpellacijo posl. Moskovljeviča o popolnjenju poslaniškega mesta v Parizu. Dr. Ninčić je izjavil, da je za to mesto imenovan dr. Spalajković, ki se tekom tega meseca odpotuje na svoje mesto v Pariz, ker je dobil argument, Interpelantova očitanja o dr. Spalajkovićevi ne sposobnosti je zunanji minister odločno zavrnil iz razlogov, ker je francoska javnost njegovo imenovanje sprejela s največjim zadovoljstvom.

Posl. Etnin Kristian je postavil na zunanjega ministra tri vprašanja: 1.) Ali je res, da je v Beogradu rusko poslanstvo, ki baje zastopa davno propadlo in nikjer ne obstoječo rusko carstvo vladavino. 2.) Ali je res, da vzdržuje to poslanstvo naša vlada? 3.) Če je to res, kaj namerna minister storiti, da se to poslanstvo, katerega ob-

trt olja sem podaril pekovi, da dobim od nje zadostno kruha, za zavitek pekate sem dobil zadnjič tobaka za 14 dni. To je imenitno! — Moja prošnja za Celje in Zagreb je bila zavrnjena; zdaj nič ne vem, kam bi se javil, ker od povsod dohajajo slaba poročila. Po zdravi dr. Š. se pridde kaj k Tebi; s dr. Ilošičem si sadnje čase dopisujeva.« (5. VII.).

»Srčne pozdrave s Dunaja! In Ljubljano še nisem dobil prehodnega lista, menda ne bo nič. V Pulkavi ostanem do 1. IX.« (8. VIII.).

»Ti naznanim, da še stejem dneve, ki jih moram še tukaj prebiti — 1. ali 2. septembra pa proč od tega dolgačnega kraja. Poprej je bilo še nekaj družbe, tujci moje baše, zdaj so pa skoraj že vsi odšli. Čakam samo Passierscheina za Ljubljano (včeraj tri tedne sem prosil zanj). Če ga ne bo, se odpeljem v Celje, kamor tega dokumenta ni treba. Ako v Celju ne bo mogoče živeti, se preselim v Gabrje, Petrovče, Zalec itd. Ali ti je znano, kaj je s celjakim Narodnim domom? Ga je sasedlo vojaštvo ali ne? Tja bi se nastanil. Sicer je pa še vedno mogoče, da me pustijo v Ljubljano. Na evidenco torej na Rešjevi cesti do 10. IX. (16. VIII.).

»Naveličal sem se sedeti ob suhih pulkavskih vodah in pisati na pesmi. Stično piščalko. Danes 4 tedne sem prebil za prehodni list, pa iz Ljubljane ni bil ne meč.« (Razglednica iz Reize, 24. VIII.).

»Evo me še vedno v Pulkavi. Ker Passierscheina še ni, se tudi na Rešjevi cesti šč nisem pojavil. Zvedel sem, da je šla moja prošnja 1. VIII. iz Ljubljane na poveljstvo armade v Postojno. Tam imajo kaj drugega opraviti, nego tuhtati, ali sem goden za Ljubljano ali ne. Niš jim ne zamrzim. Dal Bog, da bi i

za naprej tako vrlo odbijali Laha od Trsta, kakor so ga doslej. Popotni list za Celje imam, pa še sam ne vem, kdaj se dvignem odtod. Celjske razmere me nič ne vesele... 28. VIII. sem pisal na Š. gostilno na Vranemcu, če ima zame prostor in hrano in da sem dober plačnik. Poleg je bila dopisnica za odgovor, ki ga pa le nisem prejel. Tujca se zdaj vsak boji, vsak skrbi le za svoj želodec. Tako se mučim in bljem kakor riba ob kamenje. Osvoboditev iz konfinata mi je le malo pomagala, če domov ne morem. Dr. Majaron mi je obljubil, da bo storil zame, kar bo mogoče. Morda pa zopet pošlje solnce pred moj prag.« (15. IX.). — Na to dopisnico je priprljal pobratim Podkrajšek: Zadnja njegova dopisnica! V m. p. v tuji zemlji, brate!

Peti dan nato je pisal dr. Zibert Podkrajšku: G. Maseli je včeraj dopoldne tu umrl! 18. dopoldne ga je na njegovem spreodu, kamor je vsak dan šel, kap (Gehirnschlag) zadela. Včeraj sem tu došel. Bolelo ga je, da ni mogel domov. Znebil se je denunciantov! Pulkau 20. IX. 1917.

Njegova srčna želja, da bi se mogel vrniti iz pregnanstva v domovino, se ni izpolnila. Tuje oblasti so zavlačevale rešitev njegove prošnje in zakrivilje njegovo prerano smrt v tujini. Toda tuja zemlja se ni dotaknila njegovih telesnih ostankov, kakor se ni dotaknil tuji duh njegovega jugoslovenskega duha. Zmagoslavje se je vrnil ne samo na Kranjsko, vrniti se je v svobodno veliko jugoslovensko domovino, ki ohrani trajen spomin svojemu svestemu sinu.

Mi pa ne pozabimo naukov »Gospodina Franjca, ki nam kliče: »Kjer ni sloge, ni zmage!«

stanek ni aliti najmanjšega opraviča-
nja, odpravi in tako država reši težkih
sumov, ki jih mora taka situacija neiz-
ogibno povzročiti.

Zunanji minister je k tej interpe-
laciji izjavil:

V Beogradu obstoji v resnici neko
poslaništvo, ki ne zastopa sedanje ofi-
cielne Rusije. To pa ni slučaj samo pri
nas, temveč v vseh evropskih državah.
Razna ruska poslaništva v evropskih
državah trajajo dalje. Ona so prvotno
zastopala Koločakovo vladu. Pripomnil
pa je dalje minister, da naša vlada ni-
ma nikakega razloga, da bi v tem po-
gledu delala kako izjemo, da bi ona
prva ukinita to poslaništvo, ko tega ne
store niti druge države v Evropi. (Kli-
ci: »Koga zastopajo ta poslaništva?
Čakajo na carja!«)

Minister je nadaljeval svoj govor,
naglašujoč, da se nazori glede Rusije v
poslednjih državah menjajo od trenutka
do trenutka in ne more precizno reči,
kako definitivno stališče zavzame vlada
napram Rusiji v najbližji bodočnosti,
ker je vse to odvisno od vseh izpre-
memb, ki se vrše po obsevu evolucije v Ru-
siji. Končno stališče naše vlade bo od-
visno od teh sprememb in se potem us-
meri politika naše države napram ofi-
cielni Rusiji.

Posl. Eftin Kristan z odgovorom
zunanjega ministra ni bil zadovol-
jen. Minister je sicer priznal, da ob-
staja v Beogradu rusko poslaništvo, ni
pa povedal koga zastopa to poslaništvo.
Interpelant od ministra ni zahteval, da
se postavijo diplomatski stiki z boljšev-
iško vlado. Narodna skupščina pa ima
pravico zahtevati, da likvidira sedan-
je razmere do Rusije. Beogradsko ru-
sko poslaništvo je sploh nekaka anoma-
lija.

Dalje je zunanji minister odgovor-
jal na interpelacijo poslanca Antona
Brandtnerja o nastopu jugoslo-
venske delegacije na kongresu Uru-
djenja lig narodnih manjšin v Pragi.
Minister je izjavil, da na tem kongresu,
ki je bil kongres zasebne mednarodne
družbe, ni bila naša država oficijelno
zastopana, ker tudi ostale države niso
poslale svojih oficijelnih delegatov na
tako privatno prireditel. Vlada pri-
pravlja material o narodnih manjšinah,
ki ga predloži Zvezi narodov. Na kon-
gresu v Pragi so naši zastopniki delo-
vali skupno s češkoslovaškimi, romun-
skimi in poljskimi.

Ob 12. ure je prešla zbornica na
dnevni red. Prišla se je generalna de-
bata o rednem proračunu za l. 1922.

Posl. dr. Slavko Šešerov je kot
poročevalec prečital poročilo finanč-
nega odbora. Predsednik je nato zaklju-
čil sejo.

Na današnji seji, ki je dolžena za
0.30 dopoldne, pod finančni minister
dr. Kumanud obišeren ekspona o finanč-
nem položaju naše države.

Julijska krajina.

— Strelci na poslanca Ščka. Ko se
je vračal poslanec Šček 8. t. m. iz Šte-
verjana v Brdih, sta padla za njim dva
strela iz samokresov. »Gor. Stražac«
pravi, da druhali, ki se je zagnala na
streljalo za Ščekom, pripada komuni-
stični stranki. Tak načina političnega
boja mora vsakdo obojevati. Upamo, da
so bili to prvi in zadnji strelji. Mislimo
pa, da sovražnosti, ki vlada v komuni-
stičnih vrstah proti Ščku, je že tudi on
sam nekoliko kriv! »Gor. Stražac« ostro
napada komuniste, inž. Gustinčiča, re-
negata in učitelja Hreščaka ter Pahorja
zaradi dogodka v Števerjanu. Napad je
tak, da ne bo vplival pomirjevalno.
Bojimo se, da se razvijejo na Gorškem
politični boji, kakršnih še ni bilo v de-
želi.

— Z Gorškega. G. Andrej Tabaj, ve-
roučitelj na slovenskem učiteljski v Tolminu,
je imenovan za profesorja. — Odbor fašis-
tidske organizacije v Gorici je odstopil.
Predsednik pravi, da je storil to v glavni
radi tega, ker se ne strinja s stališčem fa-
šistovskega glasila glede vojne odškodnine
in glede avtonomističnega problema. Na Go-
riškem ni pravih tal za divjanje fašizma, ker
se Slovenci in Furlani med seboj precej do-
bro razumejo in je tudi v gorškem mestu
ustvarjeno nekako se precej zdržno sožitje
med Slovenci in domačimi Italijani. — V
Otaležu je orožniški brigadir razgalil proce-
sijo Sv. Rešnjega telesa, in sicer je pokazal
župniku zakon iz leta 1886, ki prepoveduje
cerkvene obhode pod denarno kaznijo, ako
ni bilo izdano tri dni prej potrebno do-
voljenje. Po drugih krajih so se vršile proce-
sije nemoteno, samo Otalež je doživel tako
težko! Omenjeni brigadir je pred kratkim
po veselic tamkajšnjega izobraževalnega
društva zapovedal, da mora slediti ples, če-
prav društvo za to ni imelo nikakega do-
voljenja. Poiskal je godca in otvoril ples. Kaj
je vse mogoče na Gorškem! — Voljaški na-
bori na Sežaniščini so se vršili brez vsakega
incidenta. Varnostni organi so sicer nekam
čudno gledali kakor črno ali rdečo zastavo
in kak črni trak, ali ker so Slovenci znali
vsako zadevo dobro pojasniti, ni prišlo do
nikakega spora z zastopniki oblasti. — V
Gorici skrbe že sedaj za letošnje božičnice
in prirede v to svrhu v Trgovskem domu
dne 28. t. m. veselilo s sodelovanjem slo-
venske šolske mladine in gojencev »Sloven-
skega študentskega društva«. — V Črničah se je us-
tanovalo društvo »Novo življenje«, ki priredi
v nedeljo svojo prvo veselico s izro »Rodo-
ljub iz Amerike« in z več pevskimi točkami.
— Dne 2. julija se bo vršila v Sežani velika
slavnost v korist »Solskega društva«. Dol-
žnost društva je, da prisloži omenjenemu
društvu na pomoč.

LIUBLJANSKI SOKOL!
V SOBOTO 24. T. M. ZVEČER
KRESNA VESELICA
NA LETNEM TELOVADIŠČU V
TIVOLI

Politične vesti.

— Čudno naziranje. Ob največji za-
upnici, ki jo je izreklo neko ljubljansko
politično društvo, je vodstvo tega društva
tudi izjavilo, da »zavrača in obsoja vse po-
jave nedisciplinarnosti poedinih pripad-
nikov stranke. To sodbo je vodstvo dobič-
nega društva izreklo, ne da bi zaslišalo one
pripadnike stranke. Značilno za neprist-
nost sodbe! Dalje pa je vprašati, kako da-
leč gre disciplinarnost? Ali je poedini pri-
padnik dolžan, da mora pod očitkom nedis-
ciplinarnosti prenašati prav vse, četudi naj-
večje nerodnosti in pogreške katerega vodi-
tella stranke. Kdo ruši v takem slučaju
strankino disciplino, ali tisti, ki se upre na-
pravljeni pogreški, ali pa storilec pogreška.
— Dr. Starčević in Srbi. Dr. Ante Star-
čević je v hrvatskem saboru v Zagrebu l.
1883. slovesno izjavil: »Jaz, ki s svojimi to-
variši želimo videti svobodno kraljevino Hr-
vatsko, so ne prepričani za ime, mar-
več iskreno in odkrito sporočam Srbom:
»Učinite to zemljo svobodno, pa bom o-
pravi med vami!« Hrvatska je sedaj svobod-
na, a kje so sedaj njeni sinovi, sledbeniki
dija. Starčevića?

— K vprašanju ministra za social-
no politiko. Beogradski »Novi List« po-
roča: Kakor smo izvedeli, g. Ljuba Da-
vidović ne želi vstopiti v vladu g. Pa-
šića. V demokratskem klubu je bilo pri
veliki večini razpoloženja, naj se kan-
didira za ministra socialne politike na-
rodni poslanec g. Jovan Magovčević.

— Iz ministrstva za vere. Načelnik
splošnega oddelka pri ministrstvu za
vere Ibrahim efendi Sarić je odpoto-
val na inspekcijo v Bosno. Za časa nje-
gove odsotnosti ga bo zastopal načelnik
katoliškega oddelka dr. Mihaelo Lano-
vić.

— Nov tiskovni zakon. Komisija, ki je
imela nalogo, da izdela nov tiskovni zakon,
je končala svoj edelo in ga izročila v raz-
pravo zakonodajnemu odboru.

— Naša birokracija. »Jugosloven-
ski list« piše med drugim: V uradni-
stvu službenega »Narodnega jedinstva«
(Sarajevu) sta nameščena kot uredni-
ka s honorarno plačo dva ruska begun-
ca, ki ne znata niti besedice našega je-
zika, torej sploh nista bila uporabna.
Naravno, da zato niti nista prihajala v
uradništvo, razen vsakega prvega v
mesecu po plačo. Ali ni to škandal pri
vse vrste? Takih slučajev pa je tudi
drugod dosti. Gotovo nismo proti temu,
da so gre na roko ruskim beguncem, v
kolikor so kvalificirani. Vendar to ne
sme iti tako daleč, da odpustimo lastne
spodobne ljudi na ljubo onim, ki bi radi
živeli kot troji in ki iz raznih, pogosto
tudi nečistih razlogov uživajo mastno
protekcijo. Naša birokracija je treba re-
formirati. Uvesti je treba bolj enbete-
ven in praktičen delovni sistem in v
zvezi s tem izvesti potrebno redukcijo
uradništva. Prej pa je treba izboljšati
strankarstvo in osebni protekcijonizem
ter urediti finančno stanje uradništva.
Šele potem, ko se to zgodi, se bo moglo
govoriti o dobri birokraciji in v zvezi s
tem o dobrem funkcioniranju državne
uprave.

— Za nemško - francoski sporaz-
um. V Berlinu se je vršilo te dni zbor-
ovanje francoske in nemške lige za
človeške pravice. Zborovanje je otvoril
s pozdravnim nagovorom predsednik
parlamenta Löbe, ki je izjavil, da je dal
iz srca rad parlamentarno dvorano na
razpolago prijateljem mednarodnega
sporazuma. Sovnistične, reakcionarne
in monarhistične tendence še vedno ni-
so premagane. Izvan Nemčije se govori,
da so Nemci pripravljeni na vojno in
revanšo Toda nemški kmet, mešan in
delavec misli samo na svoje delo. Na-
to je govoril predsednik francoske lige,
bivši naučni minister, poslanec Buisson,
ki je star 81 let. V svojem govoru je
izjavil, da mora religija pravice od-
straniti med narodni predsodek, kakor
da bi bila vojna nekaj potrebnega. In-
telektualci vseh dežel morajo delati
skupno z ljudskimi masami za pravi
mednarodni mir. Bivši nemški poslanik
v Varšavi grof Keeslar je govoril proti
vsaki novi vojni in za splošno razoro-
žitev. Profesor na Sorbonni Viktor
Basch je izjavil, da je med francoskim
in nemškim narodom vsled vojne velik
prepad, ki ga je treba premostiti. Pro-
fesor Einstein je razpravljal o proble-
mu mednarodnega sporazuma z znan-
stvenega stališča ter izjavil, da trpi člo-
veštvo na svojem zgodovinskem spo-
minu. Profesor na Sorbonni Bougle je
govoril o francoskem militarizmu in
imperializmu ter rekel, da streml fran-
cosko ljudstvo po mednarodnem miru.
Kot zadnji je govoril vodja francoskih
socialistov Renaudel, ki je poudarjal
potrebo skupnega dela med voditelji
duševnega dela in zastopniki delav-
stva.

— Resolucije druge internacionale.
Na konferenci druge internacionale v
Londonu so bile sprejete nastopne resolu-
cije: Z ozirom na pomanjkanje zvestobe in
zaupanja s strani tretje internacionale, ki
je razdrila mednarodno strokovno orga-
nizacijo in napadla socialistično Internaci-
onalo, ki ni izpolnila svojih obljub glede po-
litičnega procesa v Moskvi, ne more konfe-
renca več sodelovati pri prizadevanju, da
se sklene s tretjo internacionalo mednarod-
na pogodba. Meseca oktobra se sestane v
Hamburgu splošna konferenca socialistične
in delavske stranke, ki bo razpravljala o
vzpostavitvi mednarodnih vidikov, ki bi
mogli združiti socialistične in delavske
stranke s ozirom na politično in gospodar-
sko obnovo Evrope. Konferenca bo pod-
prala amsterdamsko strokovno internaci-
onalo proti kapitalizmu. Na predlog holan-
dskega delegata Wibautja in nemškega de-
legata Weisa je bil še sprejet sklep, da mora
druga internacionala podpirati organizaci-
jo Zveze narodov v svrhu olajšanja raz-
soditve.

Gospodarstvo.

KONFERENCA JUŽNE ŽELEZNICE V BENETKAH.

Tudi naša država mora konferenci
in bodočemu reševanju vprašanja o us-
di južne železnice v prihodnosti po-
svetiti veliko pozornost.

Vsako ve, kaj pomeni ta železni-
ca za naša saobračanja. Njeno železniško
uradništvo in služabništvo je istotako
kakor naše slovensko državno železni-
štvo v strokovnem ozirom na višini in iz-
vršuje priznano skrbno in spretno svoj
posel pod zelo spretnim, vestnim, mar-
ljivim vodstvom ljubljanskega ravna-
teljstva. Generalno ravnateljstvo nas čis-
ta nič ne moti, pač pa je podpira. Do-
bro namreč ve, da je poverjeno vodstvo
naših prog najboljšim rokam. Za sedan-
je razmere izvrševanje promet na naših
progah je celotni družbi v veliko korist,
kar na Dunaju po vsej vrednosti uva-
žujejo. V generalnem ravnateljstvu imamo
tudi mi svoje vrle zastopnike.

Upamo, da ni med nami nobenega
takega kratkovidnega, ki bi zahteval,
naj se generalno ravnateljstvo preseli v
Jugoslavijo. Če pa bi se sploh smelo
preseliti iz Dunaja kam proč, tedaj bi
bila najbolj uместna preselitev v Ljub-
ljano ali Maribor, ker tu bi bilo nekako
geografsko središče vseh železnic te
družbe. Z vsa odločnostjo pa se moramo
protiviti doslej še tlim željam Italije,
da bi premestila generalno ravnatelj-
stvo v — Trst!

Jugoslavija ima na teh železnicah
veliko večji interes nego Italija. —
Glavna proga je in ostane Dunaj — Trst
in teče skozi celo Slovenijo. Dalje ima-
mo mi progo od Zidnegamosta do Si-
ska, od Pragerskega do ogrske meje,
od Maribora do avstrijske meje na Ko-
roškem. Italija ima veliko manj. — Da-
lje treba upoštevati, da ima naša drža-
va popoln interes na bogatem razvoju
in prometu teh železnic, dočim hoče
ustvariti Italija nevarno konkurenco s
— predelko železnice. Ako bi torej Ita-
lija dobila tudi pri južni železnici dolo-
čilo besedo, mogla bi s tarifno politi-
ko po svoji volji napeljati, boljše reče-
no speljati tov. in tudi oseb. promet čez
Predel. Kaj bi dosegla taka italijanska
špekulativna politika na škodo naših
prog, je jasno.

Resnica je sicer, da so znali Itali-
janci dobiti velik del, ako ne celo že
večino delne v svoje roke. Dokler smo
mi dremali, spali in vadili za najvi-
talnejše interese naše bodočnosti, so
Lahi za bogatelne cene kupovali zlasti
delnice južne železnice kakor tudi raz-
nih drugih velepodjetij tudi v naši dr-
žavi sami! Kljub temu nismo brez moči,
da ne bi mogli preprečiti popelnih na-
rtov italijanskih nasadov.

Podpravljanje proge južne železni-
ce bi nam mnogo ne koristilo, tudi če bi
bilo izvedljivo. Ogromne vrste, ki bi
bile za podpravljanje potrebne, porabi-
mo boljše za gradnjo novih železnic. Saj
smo s sedanjim prometom na južni že-
leznici lahko bolj zadovoljni nego bi
bili kdajkoli pozneje, ako bi prešla v
upravo naših železniških oblastnikov.

Le-ti razlogi nam vendar, da za-
vzamemo stališče: Družba južne želez-
nice naj ostane kakor doslej, naj se
modernizuje, izpopolni kakorkoli, to
zahtevajo modri in pošteni razlogi, toda
ostane naj za neodceleden čas celota
pod glavnim vodstvom dosežanje cen-
trale. Gotovo pa protestujemo najodlo-
nejše, da se ta centrala preseli v Trst
in preustroji po italijanskem receptu
in apetitu v Trstu. Za svoj osebni apar-
at ima družba sedaj svoje palače na
Dunaju, in že premestitev in preselitev
sama bi zahtevala ogromne vrste, ki se
dajo porabiti za nujnejše potrebe. Glede
svojih gospodarskih in političnih odno-
šajev z Avstrijo moramo biti zelo pre-
vidni. Nikakor ne smemo in ne moremo
mirno in brezbrizno gledati, ako bi ho-
teli Italijani centralo južne železnice
pobasati v svoj veliki in vedno odprti
žep.

No, in prav to dni je v italijanskem
parlamentu podal poslanec Chiossa
interpelacijo, s katero zahteva, da se
ustvari jasne ločene železniške mre-
že in to v interesu potrebne enotnosti
prometa in prometne avtonomije. Pod-
pisujemo v polnem obsegu. Ali prav to
dejstvo, da je Chiossa čutil potrebo svo-
je interpelacije, dokazuje, da imamo
opraviti z italijanskimi načrti, ki ho-
čejo ustvariti iz južne železnice iz-
ključno svojo domeno, s čimur bi v pr-
vi vrsti zadeli ravno naše vitalne in-
terese. Zategadelj smo se oglasili o
pravem času in opozarjamo vse naše
čitatelje, da posvetijo precej poročemu
vprašanju južne železnice vso in naj-
večjo pažnjo.

A. G.

— Trg z usnjem. Povpraševanje po
usnju je dokaj živahno. Vse tovarne so
močno zaposlene. Vseled pomanjkanja su-
rovih, posebno težkih kož, ne morejo zadost-
viti vsem naročilom. Uvoz usnja iz Nemške
Avstrije je v zadnjem času zelo pomanj-
kav, če celo tam vsled padeča tečaja nemško-
avstrijske krone nadramerno poskočilo ter
dosegle že višino naša svetovno pariteta.
Danes notirajo sledeče cene:

podplati v polovicah	K 175—185	za 1 kg
kravati	» 245—255	» 1 »
vravati	» 135—145	» 1 »
okrajavane (aforni)	» 115—125	» 1 »
notranjki	» 175—185	» 1 »
krne gladke kravate	» 200	» 1 »
krne gladke kape	» 200—220	» 1 »
šolsk. krn. in	» 80—90	» 1 »
šolsk. krn. in	» 75—80	» 1 »

rjava usnje za 200 K pri 1 kg dražje.

— Nemška pošta lokomotive v Rusi-
ji, in sicer jih je odposlala te dni 70, mese-
ca oktobra pa jih odposlala 1000.

— Ljubljanski trg. Tržni promet je ži-
vahan vsled večjega zunanega povpraševa-
nja. — Goveje meso: cena stalna za meso
I. vrste 68 do 70 K, II. vrste 52 K; telečje
meso 60 K kg; svinjina I. vrste 86 do 90 K,
II. vrste 80 K, trebušna slanina 100 K, riba
in sal 116 do 124 K, mast 120 do 130 K, pre-
kajeno meso I. vrste 90 K, II. vrste 80 K;
kg kostruna 36 K, jagnjeta 56 K. — Piščanec
60 do 70 K (po velikosti); kokoš 100 do 120
kron. Ljubljanski trg glede perutnine ni po-
trebam primerno založen in pride na trg le
navadno, kmetijsko blago. — Mesni izdelki:
kilogram krakovskih in debrecinskih klobas
112 K, hrenovke, safalade in posebne 100 K,
pod prekajene kranjske 180 K. — Divjačina
in rib malo; vsled pomanjkanja blaga preti-
rano visoke cene. — Mleko stoji na ceni 10
do 11 K liter; kg surovega masla 160 do 172
kron. Čajno maslo 240 K. — Moka bazira na
detaljni ceni 25 K za št. 0. kaša 20 K, leč-
prenj 24 K, otrobi 12 K, koruzna moka 17
kron, koruzni zdrob 19 K, pšenični zdrob 28
kron, ajdova moka I. vrste 34 K, II. vrste
26 K, ječmen 14 K, oves 14 K, prosa 14 K,
koruza 12 K, fižol ribničan 14 K, prepečkar
17,50 K, leča 44 K. — Gobe kg 35 do 40 K,
borovnice liter 5 K, rdeče jagode liter 24 do
30 K, kmetijske češnje 8 do 10 K liter, sta-
larske 12 do 16 K kg, grah, nelučen, 18 do
24 K, lučen 40 do 46 K liter, kolerabe 12 K
kg, čebula nova 16 do 20 K, stara 24 do 26
kron, česen, nov, 18 do 20 K, star 28 K,
pesa 12 K, buče 12 K, glava solate 1 do 3 K
po velikosti, kumare 40 do 50 K kg, fižol
v strežju 40 K, krompir, nov, importiran 20
do 24 K kg, star krompir 7 K, jajce 4 do
4,50 K.

— Zadnji živinski semeni v Ljubljani
je bil kar se tiče konj in svinj dobro ob-
iskani, ker se je prišlo na 275 konj in 219
prašičkov. Slabo pa je bil obiskan selem za
govejo živino, ker se je postavilo na sel-
mišče le 39 volov in 45 krav. Prve vrste vo-
lov sploh ni bilo na selmu, volji druge vrste
so se prodajali po 32 do 36 K kg žive teže.
Slabejša živina od 26 do 30 K. Najzlahval-
ja kupčila je bila s prašički, ki so se v krat-
kem času skoraj vsi prodali in to po jako
visoki ceni. Prašičji trgovci so pripeljali na
semeni tudi večje število prašičev s Stajer-
ske (iz VI. in brežljske okraja).

— Iz Celja poročilo Hmeljskega društva
za Sl'pvenijo. Zatec. C. S. R., dne 19. jun-
ja 1922. Dolgozračeni dež je večer in
predvečernjim v vsem zateškem okolišju
dal hmeljskim nasadom vsaj najpotrebnejšo
možnost vlage. Četudi je temperatura padla
in so noči skoro mrzle — kar rastlini nra-
koma ne prija. V teku zadnjih 8 dni se je ra-
stlina vključno vročini izdatno zhojšala. V ra-
no obreznih nasadih je trta dosegla že celo
visokost žic ter nastavlja zdrava in krepka
rastlina obilo panog. Drugi del nasadov je
dosegel pol do triletni visokosti žic in je
tudi precej krepke. Lept nasadi tvorijo dan-
es morda dve tretjini vse s hmeljem nasa-
jene ploskve. Zadnja tretjina je vsed po-
škodbe po hroščah zelo slaba. V teh nasa-
di se poranili ali šele napeljujejo na žico,
ali pa so komaj vzklili iz zemlje. Ali bode
ta tretjina kaj obrodila, je odvisno od vre-
mena. Stanje hmeljskih nasadov je torej
danes še prav različno in neenako. Ušice se
niso domnožile in tudi drugega mrčesa ni.
Hmeljski nasadi bi sedaj rabili zopet lepo
vreme in posebno tople noči, da bi zamogla
rastlina nadomestiti zamujeno. Hmeljska
kupčila se je nekoliko umirila in se cene
pomikajo med 2800—3200 K za 50 kg.

— V Velikopetrskem vrodajna pisar-
na tehnične in elektrotehnične stroke
se je otvorila pod firmo Karel Basti-
ančič v Ljubljani, Miklošičeva c. 18.
Točnejši podatki v oglašnem delu.

— Na upozorenje veterinarstva,
gazdama (posednicima) goveda in od-
gojčima svinja! Stavljamo v promet
serume protiv svinske kuge, koje smo
pripravili po metodi prof. dr. Hutvra,
upotrebljavajući viru iz vihi krajeva na-
še domovine, o čijem smo se delovanju
prethodno osvedočili: dovolom Mini-
strstva Poljoprivrede i Voda zajedno
sa drugim cepivima i serumima. Bes-
platno stavljanje diagnoze! Dajemo
besplatno upute u svakom stručnom
pitanju! »Patric« Zavod za proizvod-
nju seruma, Subotica, Telefon 70.

— Glasom § 40 zadrutnega zalfo.
na z dne 9. aprila 1873 l. se vabijo up-
nik Obrtne pomoči društva v likvi-
daciji v Ljubljani tem potom, da se sgl-
sajo pri društvi oziroma pri provemni-
ci vseh obveznosti imenovane zadruge,
t. j. pri Obrtni banki v Ljubljani, ka-
tera jim izplača vse njihove obsežne
terjatve, izvršajoče in tega naslova.

— g Državna razredna loterija. V
zadnjem kolu države razredne loto-
rije je bilo več srečk, kupljenih v Ljub-
ljani, z lepimi dobitki izkabljenih. Tudi
za 4. kolo srečk je povpraševanje izre-
dno živahno. Kdor se sanima in hoče po-
skusiti svojo srečo, mu priporočamo, da
si srečko čim prej nabavi in — dobro
izbere.

— Vrednostni papirji v kromenstvu.
Ministrski svet je s sklepom s dne 12. ma-
ja 1922 D br. 10840 odločil, da se razveljavi
sklep g. ministrstva finans D br. 3916 z dne 6.
avgusta 1920 (tuk. št. 6426/Val. Uradni list
št. 96 z dne 20. avgusta 1920) o prepoveda-
nem uvozu obveznic predvojni in vojni
posojil bivše avstro-ogrsko monarhije iz
kromenstva na ozemlje naše kraljevine. Ta
odločba je izdana, da se našim državljanom
omogoči repatriiranje njihovi vrednostni
papirjev, deponiranih taven meja naše kral-
jevine.

— Obvezno delo in obvezne zakoni
v Rusiji. Sovjetska vlada je priredila zakon,
ki določa obvezno delo na vsa dekleta za
doba treh mesecev na leto. Drugi zakon ob-
vezuje dekleta, da se poroče od 16. do 20.
leta.

— Strakovski konflikt v Italiji je
bilo lansko leto 1045, udeleženi delavcev
634.564, izgubljenih delovnih dni 7.722.870. V
primeri s prejšnjim letom je bilo konfliktov
manj za 44 odstotkov.

Sokolstvo.

— Zlet Č. Q. S. v Moravski Ostravi in
na Toškinskem se vrši v dnevi od 23. junija
do 2. julija. Starešinstvo Jugoslov. Sokol-
skega Saveza odposlalo na ta zlet večjo de-
putacijo s starostar dr. Vladimirjem Ravan-
čarijem na čelu. Dne 2. julija bo glavni
zletni dan s sprevedo in veliko javno telov-
adbo, pri kateri nastopi nad 5000 telovad-
cev in nad 4000 telovadič. Bratski Č. O. S.
naiboljši uspehi! Zdravo!

— K 20letnici Sokolskega društva v
Sp. Siki. Slavnostno zborovanje se vrši
v nedeljo, 25. junija t. l. ob 10. uri do-
poldne v društveni telovadnici. K obli-
ni udeležbi vabi odbor.

— Ljubljanski Sokol. Slavnostna spre-
veda ob vesoljskem zletu 13. avgusta t. l.
dopolndne, se udeležijo tudi tisti bratje telov-
adci, ki nimajo slovenskega kroja. In sicer
v telovadni obliki s čepico. Pozivljamo to-
re vse brate, tudi tiste, ki sedaj redno na
telovadijo, pa se še pred zletom hočejo
redno udeleževati telovadbe, zlasti radovolni
val in nastopiti pri sprevedu v telovadni
obliki, naj se namudoma (naklonske do
turka, 27. t. m.) priljavijo ustmeno ali pismo-
no društvenemu načelniku. Zdravo!

— Sokol I. poselila vse bivše odbor-
ke, bivše člane odsikov in one ožje pri-
ateljke društva, ki hočejo s svojo pomočjo
zagotoviti moralni in gmojni uspeh velike
društvene prireditve 2. julija, da pridejo v
ponedeljek in torek, 26. in 27. t. m. ob 6.
zvečer na Tabor v društveno pisarno, kjer
dobijo važna navodila.

— Odelek za pešavo slavnostnih krojev
je prejel blago ter določil ceno na Din 900
za komplet kroj (t. l. surko, blazice, čepico,
srajco, pas in vse potrebščine). Znesek se
mora plačati takoj. Le člani, ki nim bi mo-
glo plačati zneska takoj, plačajo Din 250
pri naročilu, ostanek pa v 4mesečnih obro-
kih po Din 162,50, in sicer dne 1. julija, 1.
avgusta, 1. septembra in 1. oktobra. Kroj se
bodo izdelovali po meri po naših krojač-
ih, ki bodo obznanjem skrbeli, da bo vsaki
okusno, dobro in pravilno izdelan. Kdor si
hoče nabaviti kroj proti odplačilu na obroke,
ga mora naročiti le potem sivelega društva.
Oni, ki plačajo znesek takoj pa direktno po-
moč našega gospodarja br. Fran Medisa,
Ljubljana, Tržaška cesta 4. Ako kdo želi do-
biti blago in si da napraviti kroj klerkoli,
plača Din 200 manj (t. l. za delo), torej le
Din 700, nakar prejme popolnoma vse po-
trebščine za komplet kroj in tudi izdelov-
ljeno čepico. Naročilo se je popolnoma kom-
pletiro kroj: posameznih delov se ne bo od-
daljalo radi tehničnih ovir. Priglasj naj se
poslijejo vsaj do konca tega meseca, ker se
na poznejša naročila ne bo oziralo in je
izšlo hrojev omejeno.

— V Detmoldu dne 29. t. m. se vrši zlet
germanske sokolske župe v Tridju. Za civil-
ne goste iz splošnih kraljev, t. j. Ljubljane,
Sl. Voda

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. junija 1922.

— **Aškerčev spomenik.** Sredi se je vršila seja Aškerčevih čestitcev ter se je sklenilo, da se postavi spomenik Aškercu v Ljubljani primeren spomenik. Seje se je udeležil poleg zastopnikov vsučilišča, literatov, umetnikov in novinarjev tudi g. pokrajinski namestnik Ivan Hribar. V kratkem izide poziv na slovenski narod za prispevke. Da podpišejo ta poziv, bodo povabljeni zastopniki vseh stanov brez ozira na strankarsko opredeljenost. Za predsednika odbora je bil izvoljen g. dr. Goljmir K r e k, rektor vsučilišča v Ljubljani. Oklic na narod sestavlja g. dr. Ivan L a h in Fran G o v e k a r.

— **Pravilno stališče.** Nedavno tega je imela podružnica Jugoslovanske Matice v Dubrovniku svojo skupščino. Te skupščine se je kot odposlanec splitske podružnice udeležil tudi dr. Alfrevič, ki je imel o medsebojnih odnosih Srbov, Hrvatov in Slovencev sličen govor, vreden, da ga zabeležimo že zategadelj, ker je dr. Alfrevič — Hrvat. V tem svojem govoru je izjavil med drugim: »Srbi so pozitivno aktiven element, čisto državotvorno konstruktiven, ki imajo že zdavnaj svojo svobodno državo, ki zna ceniti svobodo, ljubijo svojo domovino nad vse in neumorno delujejo za njen napredek. Slovenci so pozitivno defenziven element, a Hrvati negativno aktiven element. Žal čisto destruktiven element, čemur se ne smemo čuditi, ako upoštevamo njih prošlost in razmere, v katerih so živeli Hrvati. Hrvat, seljak temu ni kriv, marveč njegovi voditelji in nadejam se, da bo ta seljak prišel do zavesti in da bo vzljubil to državo, kakor tudi Srba. Povsem naravno je, da mora v naši kraljevini vladati ravnopravnost vseh treh plemen, toda ako uvažujemo nadčloveške žrvice, trpljenje in morje prelite krvi srbskega naroda za to svobodo in ujedinjenje, potem mora vsak Hrvat in Slovenec iz svojega notranjega nagona, iz bratske hvalnosti priznati prvo mesto srbskemu narodu in s ponosom govoriti o nem. Glede strašila srbske hegemonije je treba povdarjati, da sem tudi za slučaj, ako bi srbsko plemo prevladalo nad ostalimi plemeni, raje sluga bratu, kakor suženi tuču. Zakaj brat lahko brata dovede do jame, toda ne bo ga vrgel v jamo, dočim mu bo tujec ubil dušo in telo.« — Ta sodba o Srbih, o Hrvatih in Slovencih je tako točna in defenzivna, da jo podpišemo s obema rokama. Da res je: Srbi so pozitivno aktiven element, Slovenci pozitivno defenziven, a Hrvati negativno aktiven, to je destruktiven element, čes da bi se te bridke resnice zavedali predvsem Hrvati, a tudi Slovenci.

— **Kralj in kraljica v Poljanski dolini.** Iz Poljan nam pišejo: V četrtek popoldne okrog ene ure so pridržali trije avtomobili v dolino s največjo naglico. Ustavili so se v Fužinah pod Žiremi. Ljudstvo je vladarja takoj spoznalo ter razobesilo ob cesti v Poljanah in Gor. vasi zastave, da na ta način pri povratku izkaže svojo kralju in kraljici spoštovanje in svojo udanost. Na polju so zapuščali ljudje delo in se zbirali ob gesti. In res nekaj po peti uri se je vračal kralj in kraljica. Ljudstvo jih je navdušeno sprejelo, mladina v Poljanah in Orenji vasi pa ju je obisipala s cvetjem. Menda Poljanske doline še ni nikdar posevil noben vladar. Na narod je napravil posej najboljše utis. Z druge strani nam poročajo: Dne 22. t. m. sta posetila kralj in kraljica s svojim spremstvom Poljansko dolino do Fužin, kjer se je vršil obed na prostem. Na to sta kralj in kraljica lovila v poljanski Sori postavi z ugodnim uspehom. Visoki par se izredno zanima za sportno ribolov; za inštruktorja sportnega ribolova je pozvan ljubljanski tržni nadzornik Slavko Pleme. Kralj je izrazil ob priliki obiska Poljanske doline željo, da bi rad obiskal našega prvaka dr. Ivana Tavčarja. V sled poslabšane zdravstvenega stanja pa žal tokrat obisk ni bil mogoč. Kralju in kraljici je Poljanska dolina izredno ugajala. Nazaj grede je bil kralj po vseh seih posebno pa v Škofji Loki burno pozdravljan. Že tekom prvih dveh tednov bivanja na Bledu je kralj prepotoval že skoro vso Slovenijo. Krasna, lepo urejena zemlja je napravila na visoki par najgloblji utis, tako da sta kralj in kraljica z bivanjem na Bledu izredno zadovoljna. Dolžnost Slovenije je, da stori vse karkoli mogoče, da olepša bivanje kralja med nami, ker je to za nas

v vseh ozirih neprecenljivega pomena.

— **Podlimgarski na mrtvaškem odru.** V žalno opremljeni veliki dvorani Narodnega doma so položili danes poslednje pozemelske ostanke »Gospodinja Franja« na mrtvaški oder. Sredi nebroj šopkov in vencev, ki so jih darovali razni prijatelji, družina in korporacije, stoji črna katafalk. Na strani in ob vnožju krste gori z visokim plamenom 14 svet. Prekrasen simboličen venec iz trnja z napisom »Gospodinja Franja« se nahaja ob vnožju krste. Celo dopoldne prihajalo in odhajalo številni znanci in prijatelji, kakor mnogobrojno občinstvo, da se poslednjikrat poslovijo od predragega pokolnika — narodnega mučenika.

— **Hribarjeva kuratela.** Na članek v »Slovenec« pod tem naslovom smo prejeli z mestnega magistrata sledečo ugotovitev: Pokrajinska uprava v Ljubljani je na predlog bivšega občinskega sveta dovolila mestni občini sledečo kredit: 10.000.000 K za dvoje stanovanjskih poslopij, 5.000.000 K za razširjenje mestne občine v Japljevi ulici, 4 milijone K za pokritje proračunskega primanjkljaja, 1.500.000 K obratnega kapitala za mestno zastavljajnico, 1 milijon 500.000 K za nabavo nove avtomobile, bilne brzgalne in za avto gasilcev. Vsi ti krediti so bili občini odobreni že med obhajanjem biv. obč. sveta ter je našel g. vladni komisar, min. direktor dr. B. Senekovič dotične razpise pokr. uprave že na županski mizi, ko je dne 20. maja t. l. prevzema svoje posle. »Slovenec« trdi, da so bili ti krediti dovoljeni šele vladnemu komisariju, je torej neomlačna. Ugotavlja se končno, da vrši g. vladni komisar svojo dolžnost brez vsakršne skuratelice ter svobodno kakršnegakoli vplivanja ali celo pritiska po gosp. pokr. namestniku. Vsaka namigavanja in podtikavanja so torej brez podlage.

— **Proslava Vidovega dne.** Organizacija Jugoslovanskih Nacionalistov priredi v sredo, dne 28. t. m. točno ob 8. uri zvečer »Vidovansko proslavo« na vrtu (areni) Narodnega doma. Program bo izpolnjevala glasba Dravske divizije, nagovor odbora, deklaracije pevске točke itd. Vstopnina prosta — dobrovoljni prispevki v fond »Orjunc« se s zahvalo sprejemajo. V službi slabega vremena se vrši proslava istotam v dvorani J. N. A. D. »Jadrana«. Prireditelj vrši pri pogrebnih mizah. Posiljavajo vse rodoljube in zavedne Jugoslovane, da kar v največjem številu posetijo proslavo in na ta način dokumentirajo svoje razumevanje za narodne pravnike.

— **Vomni red kamniške železnice** vzbuja med občinstvom, zlasti pa med turisti splošno nevoljo. Tako prihaja iz Kamnika vlak ob tridesetih na 12 in ob pol 18. Potniki, ki se vozijo s tem vlakom, prihajajo v Ljubljano, ko so že vse trgovine zaprte. Čemu ne odhaja ta vlak iz Kamnika opoldne, kakor prej? Zjutraj je odhod vlaka iz Ljubljane, ako gre dobro, ob četrh na 9, navadno šele ob pol 9. Za turiste je torej ta vlak neuporaben, ker prihaja v Kamnik šele okrog 10. In se nihče ne more vrniti s ture do 16., ob katerem času se vrača zadnji vlak v Ljubljano. Unikum pa je takozvani »turistovski vlak« ob nedeljah in praznikih. Ta odhaja iz Ljubljane ob 12. in se vrača iz Kamnika okrog 20. Vprašamo gospode pri zeleni mizi, kako se naj absorbirajo ture v Kamniške planine v šestih urah? Ali je bil kdo izmed gospodov, ki so izavirali ta vomni red, že kdaj v Kamniških planinah? V interesu občinstva, zlasti pa turistov je, da se vomni red spremeni tako, da bodo vlaki iz Ljubljane odhajali prej, iz Kamnika pa kasneje. Predvsem pa je treba, da se vomni red turistovskega vlaka spremeni tako, da bo odhajal iz Ljubljane še zjutraj ob 5. ali pol 6., iz Kamnika pa se vračal ob 21., kakor dolej vsa leta. Nadejamo se, da bo železniška uprava ugodila tem željam.

— **Društvom, ki nam pošiljajo nestrane vesti v oblogo,** ne da bi priložili obenem predpisane pristojbine, sporočamo, da te vesti možemo brez pardona v koš. Od nas se vendar ne more zahtevati, da bi plačevali za ta društva iz svojega žepa še državni davek. Neko društvo nam je te dni poslalo v brezplačno oblogo celo inserat za oddajo — zidarskih del. V časih, ko ni brez denarja ničesar dobiti, naj delajo listi društvom brezplačno tlako, kdo more to zahtevati?

— **Pašič član društva arhitektov in inženjerjev v Ljubljani.** In Beograd javljajo, da se je ministri predsednik g. Nikola Pašič priljavil kot ustanovni član »Društva arhitektov in inženjerjev« v Ljubljani.

— **O Angliji, Indiji in Rusiji** predava vsaki prof. Grigorij Bostunij v salonu hotela »Lloyd« v nedeljo, dne 25. t. m. ob 10. Predavanje je zelo zanimivo in opomirjamo nani.

— **Prihod beogradske dece v Ljubljano.** Prihodni mesec namerava prirediti Društvo za zaščito gece izlet beogradske dece v Slovenijo. Predsednik general Rašić, vsi člani glavnega odbora in gojanci odpotujejo dne 3. julija v Celje, Maribor, v Ljubljano in Rogaško Slatino. Na vseh teh krajih priredi beogradska deca koncerte.

— **Promocija.** V torek, dne 27. junija ob pol 18. boeta promovirana na tukajšnji juristični fakulteti za doktorje prava gg. Josip B e r g o d i s Ljilce pri Trstu in Josip S e n k i s St. Andreja na Koroskem.

— **Smrtina kosa.** V Ljubljani (Sp. Šiška) je umrla g. Marija K r e m s a r roj. Beden, soproga strojevodja. Blag ji spomin!

— **Evangeljska cerkvena občina.** V nedeljo, dne 25. t. m. odpade služba božja. Prihodnja se vrši v nedeljo, dne 2. julija t. l.

— **Slovenec kandidat za poslana v Ameriki.** Ameriški listi poročajo, da je predlagan za kandidata za državne volitve v državi Ohio Slovenec odvetnik Fran L a v š e. V seji izvrševalnega odbora demokratske stranke ga je predlagal Newton Baker, bivši clevelandski župan in vojni minister v Wilsonovem kabinetu. Ameriško časopisje naglašja, da so Slovenci kot politična skupina v Clevelandu upravičeni, da imajo svojega zastopnika v državni zbornici.

— **Ord napad na zaslužnega narodnega delavca.** g. L. Zajca iz Trnovega na Notranjskem je zagrešilo današnje »Jutro«. Predstavlja ga kot zagrizenega klerikalca in Italijani menda zaslužijo pohvalo, da so ga izgnali. Mi imamo v rokah izjavo društva »Sokola« v Ilirski Bistrici, Čitalnice v Trnovem, Slov. plan. dr. v Il. Bistrici in kraj. odbora »Edinosti«, ki pravi da je bil L. Zajc najdelavnejši član vseh odborov in si je za vsa navedena društva pridobil neprecenljivih zaslug. Kot načelnik »Sokola« je v par mesecih neutrudljivo delovanje društva povzdignil na višino, ki je ni prel nikdar imelo. Kot režiser v Čitalnici je priredil v teku nekaj mesecev okoli 20 gledaliških predstav. Tudi kot planinec in odbornik »Ed.« je bil zelo poštovan in neumoren. Izjavo so podpisali ugledni možje in ta izjava izpodbija docela napad v »Jutru«. Tudi ni res, da so Zajc sam hvali po našem listu, marveč je uredništvo vest o njegovem izgonu posnelo po »Edinosti«.

— **Letovščinkom, ki jim je življenje na Bledu predrago** in vendar želijo bivati v bližini tega najlepšega letovišča, se pripravljajo hotel »Stol« na Dobravi, ki je pod vodstvom izkušnega hotelirja gosp. Avgustina Zajca najboljšo oskrbovan. Cene sobam v prvem nadstropju so 40 K, v drugem nadstropju pa 30 K na dan. Hotel »Stol« ima krasen razgled na Stol in je v neposredni bližini divnega Vintgarja. Od Dobrave, ki je tudi železniška postaja, traja vožnja do Bleda samo 15 min. Na Jesenice pa ravno toliko. Vas Dobrava leži idilično ob vnožju duhtućih smrekovih gozdov in je izohidna zelo zanimivih izletov na Mežaklo, Pokljuko, v dolino Radovine itd.

— **Opozarjamo na današnji oglaš. stav.** benega podjetja in tehniške pisarne inž. Alojza Hrovata in inž. Albin Cernata.

— **Tombola kluba »Primorje«** se vrši jutri, v nedeljo, dne 25. t. m. ob 4. popoldne. Nekaj tablic se še dobi v trafikih Dolenc v Prešernovi ulici. Kdor jih še nima, naj si jih takoj preskrbi.

VLAM V TRGOVINO M. TIČAR NA SV. PETRA CESTI.

Divji lov za vlomilcem.

— **Vlom v trgovino M. Tičar na Sv. Petra cesti.** Glavni vlomilec prijet.

Včeraj popoldne med 12. in 13. uro sta se sprejela po Sv. Petra cesti dva elegantna oblačena kavalirja, ki sta vabujala pozornost pasantov. Nenadoma sta se ustavila pred trgovino M. Tičar. V tem trenutku je eden obeh s rafinirano spretnostjo bliskoma s ponarejenimi ključki odprl vrata trgovine in izginil notri. Drugi pa je ostal na preži.

Toda vlomilca nista imela sreče. Njihovo početje je opazil trgovec Stadler in ravno, ko je prvi vlomilec bogato obložen s nakradenim blagom prihajal iz trgovine, ga je zgrabil Stadler za vrat. Vlomilec, močan, herkulično zraščan mladinec, ga je kratkoma porinil v stran in pobegnil proti Kolodvorski ulici, Stadler pa za njim. In začela je dirka za vlomilcem, kakršne Ljubljana nažre še ni doživela. Vlomilec se je na pete obesilo številno občinstvo in gonilo so ga kakor zajca iz ulice v ulico. Bili so prizori za kino... Ker je videl, da mu je pot v Kolodvorski ulici zaprta, je vlomilec ubral nazaj proti Sv. Petra cesti. Med potjo je vrgel vse blago od sebe, da je lažje tekel. Pa vse mu ni pomagalo. Krog sledovalcev okoli njega je postal vedno večji in končno ga je stražnik Frane Ose spravljal na tla. Bil je pravcati bol.

Drugi vlomilec je med splošno gulečo pobegnil. Arretiran se piše Josip Keršič in Loke pri Mariboru. Po poklepu je elektro-montar in je šele 19 let star, vendar je za svoja leta nenavadno rasvit v primeri s drugimi, cel očiak.

Vlomilec sopot pobegnil in sopot prijet.

Ko so danes popoldne Keršiča peljali k glavni konfrontaciji na policijo, se je na Vodnikovem trgu nenadoma iztrgal varnostnemu spremstvu iz rok in se salcel med najhujšo gulečo na trgu — med same ženske. Toda njegov drzi manevar se ni posrečil. Junake ženske so mu anovastno saprle pot in hočeš nočeš je moral kapitulirati, naka ga je straža preel občutno uklenila, tako da mu je minulo veselje za nadaljne poskuse. Keršič je moral biti zelo več v papirni stroki, kajti pri vlamu si je izbral same fine in naldražje stvari, med drugim so našli pri njemu še 30 Penkala svinčnikov (Komad po 50 K.) Z najnovejšim vlomilnim orodjem je bil tudi izredno založen. Ni ključeno, da je Keršič član velike svedrovske družbe, ki ima svoj delokrog posebno v Ljubljani in v Mariboru.

Kultura.

— **H. Sienkiewiczovi romani v slovenskem prevodu.** »Tiskovna zadruga« se je, kakor sama pravi, odločila ustreči splošni želji ter podati najlepše Sienkiewiczove zgodovinske romane, že zdavnaj razprodane, v novem prevodu dr. Moleta. Z veseljem je pozdravila čitalca slovenska publika to hvalovredno namero in težko smo pričakali prvi snopič, ki je pravkar izšel, vsebuje začetek romana »Z ognjem in mečem«. Tisk je še dosti ličen in razločen, oprema in papir današnjim dragim tiskarskim stroškom primerna, da je omogočen nakup del tega najpopularnejšega romanopisca vseh narodov tudi manj premožnim slojem. Ilustracije so povzete po znani izdaji tega romana v založbi »Slov. Matica«, vendar ne dosegajo odnottih reprodukcij ne po številu ne po jasnosti izdelave. Odločno pa moramo grajati — ker trpi pri tem ugled slovenskega knjižotrštva, ne glede na dolžno spoštovanje do manov odličnega poljskega pisatelja — malomarnost in brezbriznost urednika, oziroma izdajatelja. Pri samem površnem pregledu snopiča smo našli okrog 20 tiskovnih pogrškov. Upamo, da te v sledečih snopičih izostanejo, saj to ne stane mnogo truda. Sicer pa toplo priporočamo občinstvu, da seže po tej izdaji.

Naročnik.

Turistika in šport.

— **Sparta, Kladno:** Ilirija danes in jutri ob 18. uri na prostoru Ilirije. Sparta, prvorazredni češki klub, igra danes in jutri dve nogometni tekmi s Ilirijo. Nastopi s istim moštvom, s katerim je porazil pred tedni praško Slavijo. Po tekmi s Ilirijo nadalje turneje v Split in Zagreb. Sestava moštva: gol Bartoš, obramba Pavel in Hrabe, se šteje med najboljše češke obrambe, odlikuje se zlasti z dolgimi osvobodilnimi udarci; njihovo kvaliteto označi dovolj dejstvo, da je prešla Sparta v sedmih najtežjih letošnjih prvenstvenih tekmah praške župe le osem golov. Srednji krilni Burger, kapitan moštva, je reprezentativen igralec; za Sparto je igral že nad 300 tekem. Stranska krilca Jicha in Brož J. sta vztrajna, rutinska igralca. Desno krilo Vlach je istotako dober reprezentativni igralec; za Sparto je igral že nad 200 tekem. Levo krilo Pavliček je izredno brzo in nevaren strelac. Za seboj ima nad 100 tekem za Sparto. Leva zveza Kratochvíl je najmlajši, toda tehnično najboljši igralec moštva, goalgetter Sparte ter je izredno vigran s svojim krilom. Srednji napadalec in desna zveza Brož V. in Kozel sta dobra strelca. V nedeljo ob 16. uri predtekma Akademiki s Ilirijo rez.

— **Sportni meeting na Bledu** se izvrši s sledečim sporedom: Ob pol desetih popoldne pred kavarno Toplice: Cili kolesarske dirke Ljubljana-Bled-okrog jezera 60 km. Ob desetih popoldne istotam: Cili motoletične non stop kvalitete vožnje na progi Ljubljana-Bled 50 km. Ob desetih popoldne v zdraviliškem parku: Tenis-turnir (nadaljevanje): I. poedina igra gospodov; II. dvojna igra mešana. Turnir se prične dne 28. junija ob 16. ter se nadaljuje dne 29. junija ob 16 in dne 1. julija ob 16. Ob pol 11. popoldne v grajskem kopališču: Plavalne tekme: I. plavanje gospodov na 50 m, prosti stil; II. plavanje gospodov na 50 m, hrbtno; III. plavanje gospodov na 100 m, prmo; IV. plavanje dam na 50 m, prosti stil; V. stafeta na 200 m (4 krat 50); VI. skoki; VII. plavanje na progi Hotel Toplice-Grajska kopeli. 600 m. Ob pol dvanajstih popoldne pred grajskim kopališčem: Tek okrog jezera na 6000 m. Startna smer Zaka. Ob petnajstih popoldne v zdraviliškem parku: Tenis-turnir, zaključek: zaključna dvojna igra mešana. Ob šestnajstih na igrišču v Zaki: Lahkotletske tekme: I. tek na 800 m; II. tek na 400 m; III. tek na 200 m. Ob pol sedemnajstih istotam: Nogometna tekma med S. R. Ilirija, Ljubljana in Malostranskim S. K. Praga. Med odmorom: I. mešanje diska; II. mešanje kopa; III. Švedska stafeta 100 krat 200 krat 300 krat 400 m.

Odhod in prihod vlakov.

Državne železnice.

Odhod na Gorenjsko.	Prihod z Gorenjskega
5— (ned. isl. vlak)	7-40
7—	12-03
11-28	16—
15-10	21-55
19-08	23-05
Odhod proti Kamniku.	Prihod iz Kamnika
8-10	7-18
13— (ob nedeljah)	11-46
14-30	14-10
18-30	21-25 (ob nedeljah)
Na Dolenjsko	Z Dolenjskega
7-50	8-35 (brzovlak)
18-07	9-21
12-27	14-10
28-22 (brzovlak)	19-52

Južna železnica.

Odhod proti Dunaju	Prihod z Dunaja
0-32 (brzovlak)	8-20 (brzovlak)
12-09 (brzovlak)	16-43 (brzovlak)
Proti Zagrebu	iz Zagreba
12-19	10-12
23-32	12-24
Proti Beogradu	15-24 (Orient)
0-15	22-59 (brzovlak)
16-10 (brzovlak)	iz Maribora
Proti Mariboru	4-10
5-40	20-11
6-30	21-37
Proti Zidanemu mostu	iz Zidanega mosta
14-18	7-33
Proti Trstu	iz Trsta
5-31 (brzovlak)	0-12 (brzovlak)
6-50	10-54
16-55 (brzovlak)	11-42 (brzovlak)
17-46	14-21
28-58	14-26 (brzovlak)
Na Vrhniko	22-34
7-45	Z Vrhnike
13-25	6-21
18-20	10-21
22-20 (ob nedeljah)	17-30
	21-15 (ob nedeljah)

Najnovejša poročila.

DEMISLIJA DR. MARINKOVIČA IN DR. ŽERJAVA.

— **Beograd, 24. junija.** (Izv.) Na včerajšnji popoldanski seji je demokratski klub razpravljal o demisliji notranjega ministra dr. Vojte Marinkoviča, kakor tudi o demisliji dr. Žerjava. Definitivni sklepi niso bili storjeni. Vprašanje se je odložilo do 30. t. m. Kot generalni govornik za budgetno debato je bil od kluba določen poslanec dr. Vojta Veljkovič.

BENEŠKA KONFERENCA O JUŽNI ŽELEZNICI

— **Benetke, 23. junija.** (Izv.) Danes dopoldne je senator marchese Imperiali kot predsednik otvoril prvo plenarno sejo konference o ureditvi pravnega in lastninskega položaja Južne železnice. Konferenca ima nalogo razpravljati o tehničnih, administrativnih, finančnih in prometnih vprašanjih, ki zadevajo Južno železnico. Splošno stremiljenje je, da se ohrani kontinuiteta Južne železnice in da se uredi mednarodni tranzitni promet na njenih progah. Temelj razpravam tvori člen 304. trianonske pogodbe. Strokovnjaki imajo nalogo podati svoja mišljenja. Končnoveljavni zaključki na ne more konferenca storiti, pač pa le predložiti interesiranim državam zadevne resolucije. Konferenca bo trajala do 12. julija. Na konferenci so zastopane Italija, Jugoslavija, Avstrija, Madžarska in Francija. Med italijanskimi zastopniki je omeniti dr. Brochia iz Trsta. Avstrijo zastopata sekcijška načelnika Müller in Pollack. Jugoslovanski zastopniki so: sekcijški načelnik v ministristvu saobračaja Sava Jelič, dalje dr. Bončina in dr. Borko. Francoska delegacija zastopa interese francoskih lastnikov obligacij Južne železnice.

VELIKI NEMIRI IN PRETEPI V PRAŠKI ZBORNICI

— **Praga, 24. junija.** (Izv.) Na včerajšnji popoldanski seji je prišlo v narodni skupščini do velikih in resnih nemirov. Te nemire so povzročili Nemci, ker so zahtevali, da smejo govoriti več nego 30 minut, kakor je bil to določil predsednik skupščine Tomašek. Nemški narodni socialist Jung je govoril že nad pol ure. Predsednik ga je sprva opominjal in parlamentarno pozval, da naj neha, toda Jung se ni hotel odstraniti z govorniške tribune. Sprva so nastali viharini medklici, na kar je okoli tribune začelo medsebojno premetavanje in pretepanje. Na ministrskih klopek so bili vsi ministri razven ministrskega predsednika dr. Beneša. V divjem pretepu, spremljanem s peklenjskim krikom in vikom, so nekateri poslanci prišli nemškega poslanca dr. Lodgemanu in ga vrzili preko klopi stenografov za ministrske sedeze. Poslanec Lodgeman se je bale onesvestil. Takega pretepa kmalu še ni doživel praški parlament. Nemci so bili dviji. Nekateri češki poslanci v stremiljenju, da varujejo čast in dostojnost mladega parlamenta, so skušali divje nemške poslance pomiriti, toda drugi češki poslanci so bili naravnost ogorčeni nad izživljenim postopanjem Nemcev. Predsednik Tomašek je večkrat prekinil sejo, a ni nič pomagalo. Končno je red in mir napravila parlamentarna straža, ki je pripravljala stranke razdvojila. Seveda so nastali protestni klci. Tako je poslanec Švehla zaklical parlamentarni straži: »Mi sami si lahko napravimo red!« Ob 8. je bila seja zaključena.

POGREB MARŠALA WILSONA.

— **London, 24. junija.** (Izv.) Vlada je sklenila, da se umorjeni maršal in šef angleškega generalnega štaba Hen. Wilson pokopje na državne stroške. Pogreb bo velikanski. Med drugimi se ga udeležijo 4000 mož broječa londonska posadka.

MORILCA MARŠALA WILSONA PRED SODIŠČEM.

— **London, 24. junija.** (Izv.) Morilca maršala Wilsona O' Brien in O' Kennely sta bila včeraj pripeljana pred sodnika v Westminsteru. Obtožena sta umora maršala Wilsona in poskušenege umora dveh policajev in ene civilne osebe. Sodnik je razpravo preložil za teden dni.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 24. junija.** Prosti promet Curth 58.—, 58.50, Paris 26.30, 26.50, London 1380.—, 1392.—, Berlin 93.—, 94.50, Dunaj —, 1.72, Praga 698.—, 602.—, Trst 14.80, 14.85, Newyork 806.—, Budimpešta 82.—, —.

Študij in življenje v Nemčiji.

V Heidelbergu, sredi junija.

Pišem to pismo, da splošno obljubim in da zadostim znatljivi tovarišev, katerim prekipajo mlade energije...

Počel bom s poglavjem o oblačnosti žepov in žolodca. Menza sorazmerno ni draga: kosilo 10 M, večerja 8 M. Hrana je večinoma brez mesa. Največkrat ne vem, kaj sem; toda s tem se ni rečeno, da je slaba. Zdi se mi, da je vse preračunano po gramih in kalorijah in da tudi poglavje o vitaminih ni izpuščeno; no, vem pa, da ne preobloga žolodca in ne razburja živcev. S stanovanjem je malo težje. Soba je težko dobiti in cene so narasle na 600 M mesečno in preko. Tudi drugače imajo tuji razpisatelji privilegije, kar pa ni čudno, niti nepravilno, ako pomislimo da tvorijo pretežno večino teh Švicarji, Danci, Angleži, Amerikanci in drugi močje valut. Vpisnina in kolegnina na univerzi je za nedolga petkratna. Račun za medicinski semester iznese do 5000 M. Fakulteta ni slaba, profesorske moči prvostopne. Pripomniti moram, da govorim o medicini v Heidelbergu. Kar pa se študija samega tiče, je in ostane resnica, da bacillus bifidus v Nemčiji ni drugačen, kot v Jugoslaviji.

V soboto in nedeljo odpočite večerja v menzi. To dni se vse posveti športu in izletom Vsaka grupa izletnikov ima do sedle svoje muziko: kitare, tambure, vijoline, flaute... in v nedeljo srečaš na korak v četverorodu prepevajočo družbo. Nekar je preplavljen s čolni, iz društvenih prostorov pa odmeva življenjski sabel. Kar pa je nečnejše in komednejše gospode, bje žogo na velikem tenis prostoru, ali pa sedi po gozdnih parkih in čaka odrešjenja.

Omeniti moram še lokalno znamenitost, bengalično razsvetljavo razvalin heidelbergškega gradu. V pozdrav pripeljejo od daleč na okoli razsvetljene ledice in vsak čolnik je okrašen z rdečimi lampičkami. Godba zasvira do mačo himno »Alt Heidelberg...« in srea iznova napolni atmosfero tihega večera.

Dasiravno sem že star znanec tu in poznam Nemčijo in vse zajee tja do Mannheim, vendar mi je ostalo v živem spominu tudi še potovanje v te oddaljene kraje. Sicer pa sem prebrlil že pol Kranjske in sem rutiniran v takih stva-

reh. — Ker pa sem prenadarjen humorist in se bojim tudi za one, ki se težko vzdržujejo različnih bioloških potresov, bom udaril raje takoj na resno struno.

Pred nami se je pričela odpirati bavarska ravnina. Popolnoma se je nagibalo h koncu. Daleč za smrekovim gozdom je zažarela žareča kroglja, zahajajoče solnce. Kraina slika... Nehota sem se spomnil Goethejeve in Wagnerjeve boli — prvo čuvstvo ginjenosti se je razlilo nad nemško zemljo...

Monakovo! Treba je bilo izstopiti. Težav nikakih. Uslužbenci povsod prijazni, informacije na vsakem oglu. Občutil sem, da kultura ni lažnjiva fraza.

Zvečer sem si ogledal mesto. Tujec, sam sem korakal po prostodušnih, živahnih monakovskih ulicah. Čudno ne navadno razpoložen, zdi se mi, da me tudi emanacija onega, kar sem ljubil in mrzil v domovini, ni dosegala več.

Drugo jutro sem potoval dalje. Par minut pred našim je odhajal vlak proti Berlinu. V krasnem, prvomajskem dihu lepe slike slovesa. — Mož je poljubil ženo in navidezno mirno odkorakal. Od hrbtenice preko ramen pa so mu zaigrale tipične kretnje globoko potrtosti. — Sivobrati starček se je poslavljaj od svoje vnučadi. Mrzlo miren ni trenil z očesom; resno, počeno življenje, ki se nagiba h koncu. — Redovnici je govorilo oko: »Ti edina, sestra, veš za mojo bol. Posloviti se moram tudi od tebe, da živim v skromnosti in miru sama svoji bolečini. — Glasba je svirala in vse se je gibalo v pozdravu. Tri mlade, lepe Bavarke so od navdušenja hotele splavati v pomladni zrak.

Heidelberg! Krasno mesto. Ob obeh straneh reke Nekar se zgubljajo v cvetočih brdih prijetna bivališča meščanov.

Ferre condebam, Martis domus arma: inoventae nunc recreo vires corporis atque animi. Moenia tunc defendebam civisque; etiam nunc arma laboranti viva fero patriae.

Veliki napis nad vhodom v dijaško menso...

Tako je torej življenje v Nemčiji. Čisto prijetno in lepo. Vendar se že veselim na vsesokolski izlet, ki bo pri nas doma.

S. T.

Dr. O. Pirkmayr:

O oblastni in srezki samoupravi.

(Konec.)

Upravne posle v oblasti izvršujejo velikemu županu dodeljeni pravni in strokovni referenti ter pomožna oseba.

Veliki župan vrši nadzor nad vsemi oblastmi splošne uprave v oblasti in odločuje o pritožbah proti njihovim administrativnim aktom. On je pristojen za vse posle splošne uprave, ki ne spadajo v delokrog župana in niso pridržana ministrstvu. Veliki župan ima glede vseh važnejših stvari lokalnega značaja tudi glede policijskih odredov, razen onih za vzdrževanje javnega reda, zaslišati oblastni odbor ali zahtevati njegovo mnenje.

Tu je storjen nekak most med državno upravo in samoupravo, kar je napovedano že v čl. 98 ustave, ki pravi, da določa zakon, katere državne posle rešuje veliki župan po posvetoivanju z oblastnim odborom. Gornja določila so sicer tako splošna, da bi se bila lahko vzela že v ustavo in bi tako izostala napoved posebnega zakona.

Poglavje o okrožnem načelniku je za Slovenijo in Dalmacijo le akademski vrednosti, ker v teh dveh pokrajinah ne obstajajo okrogi oziroma županije in zato tudi okrožni načelniki oz. podžupani niso predvideni. Sicer je ta institucija sploh le prehodnega značaja, ker ustava predvideva njeno ukinitje s posebnim zakonom.

Z ozirom na nadzorovalni delokrog, ki je določen okrožnemu načelniku, moramo obžalovati, da ta naprava ni mišljena tudi za Slovenijo in Dalmacijo ter se je opustila celo za ceno enotnosti naše uprave. Zlasti za prehodno dobo je ista upravičena. Nadzorovalna služba je pri danih razmerah največjega pomena za dobro poslovanje uprave; potreba pa je zlasti danes, ko dobivamo na samostojna mesta sorazmerno mlajše ljudi, ki čisto še nimajo dovolj upravne prakse, mnogokrat pa tudi ne poznajo toliko vestnosti, kakor jo zahteva upravna služba. Tu je treba smotrenega navedenja ter vzgajanja, da se zbudi čut za odgovornost in pripravi dober material. Važna pa je institucija okrožnih načelnikov tudi zaradi tega, ker je najuspešnejše sredstvo, da se uprava vrši po enotnih načelih na širjem teritoriju kakor je okraj, na drugi strani pa je zastopana po okr. načelniku napram velikemu županu interesna sfera večje skupine srezov, ki imajo ekonomske in socialne skupnosti.

Srezki načelnik ali okrajni poglavar je nerazredni izvršilec splošne upravne oblasti v okraju ter stoji pod nadzorstvom velikega župana. V delokrog okrajnega poglavarja spadajo vsi posli splošne uprave, razen onih, ki so no predpisih dodeljeni drugim oblastem. Njemu so dodeljeni tudi vsi posli, ki so mu dodeljeni po zakonu, ki jih izvršuje po okrajnem interesu. Njemu so dodeljeni tudi vsi posli, ki so mu dodeljeni po zakonu, ki jih izvršuje po okrajnem interesu. Njemu so dodeljeni tudi vsi posli, ki so mu dodeljeni po zakonu, ki jih izvršuje po okrajnem interesu.

Okrajni poglavar se imenuje od ministrstva za notranje zadeve ter se zahteva za to mesto juristična kvalifikacija, pet let državne upravne službe ter poseben praktični izpit, ki se polaga po dveletni praksi.

V obravnavanih določilih opazimo glavne nedostatke v opisovanju kompetence posameznih upravnih oblasti. Brezdvomno je težavno precizno ločiti delokrog oblasti in srez, ker je to točno izvršljivo le tako, da se takratno naštejejo v njih pristojnost spadajoče zadeve.

Uveljavljeno pa najdemo najvažnejše načelo vsake dobre uprave, namreč da je kolikor mogoče blizu narodu. Zato je težje uprave položeno v okrajno upravo, v višjih upravnih instancah pa so združeni samo oni posli, kateri presegajo interes manjše upravne enotnosti in so zlasti ekonomske važnosti za večji teritorij.

Glede prehoda kompetence od enega upravnega oblasti do drugega, v kolikor je potreben po tem zakonu, navaja zadnje poglavje prehodne določbe.

V roku treh mesecev po razglasitvi zakona se imenuje veliki župan ter se odredi potrebno, da začnejo posloovati oblasti uprave.

Postopek bi naj bil sledeči: V krajih, kjer je danes sedež pokrajinske uprave, se dodelijo velikemu županu potrebni referenti in osebe tako, da more oblastna uprava prevzeti funkcije pokrajinske uprave, v kolikor ne pripadajo na ministrstvo, in posle županije ali okraja, v kolikor jim ti po tem zakonu ne gredo. Tam, kjer sedaj pokrajinska uprava ni imela sedeža, se dodeli velikemu županu potrebno osebo od pristojne pokrajinske uprave, tako da v četrtem mesecu začneja oblastna uprava posloovati. Istočasno se bodo predredili oblastni upravi posebni oddelki posameznih ministrstev, ki obstajajo v pokrajinah, a spadajo pod splošno upravo.

Posli, ki ne spadajo v splošno upravo v smislu tega zakona, se prenesajo na ministrstva.

To so v glavnem smernice naše bodoče uprave, kakor jih ima začrtana ustava in podrobneje opisane zakon o splošni upravi.

Dejstvo, da se naj uveljavijo v naši državi enotna, moderna upravna načela, nas navdaja z največjim zaupanjem ter nam vzbuja v časih, ko preživljamo najtežje notranje in zunanje krize, najlepše upe za bodočnost naše države in srečo našega naroda.

AVSTRJA NIMA ČASA RAZMIŠLJATI O PRIKLJUČITVI K NEMČIJI.

— Pariz, 22. junija. (Izv.) Dunajski dopsnik »Tempsa« pošilja listu interview z avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Seipelom o problemu priključitve Strjele k Nemčiji. Kancelar se je o tem izmisljalno izrazil dopisniku, včel: »Avstrija nima časa o tem razmišljati z ozirom na sedanjí položaj, ki jo sil, da najprej uredi gospodarske odnose s sosednimi državami.«

Naše regulativne hranilnice.

J. K.

»Naprejš« je prišel dne 7. in 8. junija t. l. dva članka o naših hranilnicah in sicer pod naslovom: »Kako so zgrešile hranilnice v povojni dobi svoje poslanstvo« in »Skodljivo delo hranilnic v povojni dobi«.

V prvem članku poudarja dopisnik, da je v povojni dobi denar, ki so ga zmosili vlagatelji v hranilnice, izgubljal z vsakim dnem na svoji vrednosti. Banke so ta padec izravnavale z vedno višjo obrestno mero za posojila ne pa za vloge, ki so ostale skoraj vedno v isti višini. To zvišanje obrestne mere za posojila je šlo do 15 ali celo 20%, medtem je ostala obrestna mera za vloge 4 do 5%. Edina utemeljitev tega zvišanja je stremiljenje po kolikor mogoče velikem tlačenju, katerega so banke tudi dosegle v obilni meri.

Dočim so tedaj banke prav dobro izkoristile položaj, pravi dopisnik, da med hranilnicami velika doba ni našla velikih muh. Hranilnice so topo gledale, kako izgubljajo na vrednosti pri njih vloženi denar in so posojale ta denar naprej po nizkih obrestih. Gluhe in slepe za vse, držale so se svojih statutih, kakor kakaga svetega zakona. Po sedanjih statutih bi bile lahko veliko rešile, če ne za svoje vlagatelje, pa vsaj za sebe in za obvekoristne naprave. Dopisnik je mnenja, da bi bila dolžnost hranilnic, namesto prepustiti denar bankam za nizke obresti, nalagati na nepremičnine, zidati nove hiše itd. in tako obdržati zaupano jim premoženje vsaj v dobrem delu v pravi vrednosti. Tudi bi bile morale na to delati, da se zastareli statuti v smislu sedanjih razmer preurede, da bi jim bilo mogoče tako posloovati, kakor zahtevajo današnje razmere.

V svojem drugem članku prvi dopisnik, da hranilnice niso bile prav nič zmognile pri padanju denarne vrednosti varovati korist vlagateljev, temveč so nasprotno s svojim izkoristnim — konservativnim poslovanjem omogočile bankam izkoriščanje vedno večjih kapitalov in pripomoglo bankrakrali na višek. Mesto, da bi se bile hranilnice otresele dobičkaželnega vpliva bank in se združile v enotni organizaciji, ki bi s svojim združenim milijardnim kapitalom popolnoma onemogočile brezvestno špekulacijo, če bi same prevzele velkopotezno napr. dobavo vseh konsumnih predmetov, so upravljale svoje imetje in vloge po starem šemelju.

To velja po mnenju dopisnika za vse hranilnice. Specielno pa vpraša, kaj je storila Mestna hranilnica ljubljanska z ogromnim premoženjem, ki ga upravlja za svoje vlagatelje, za občo korist in občni ljubljanski? Dopisnik meni, da bi bila Mestna hranilnica lahko veliko storila za mestno aprivizacijo, da bi bila lahko ublažila stanovanjsko budo z gradnjo stanovanjskih hiš ali dajala posojila mestni občini, ki bi jih plodonosno naložila za splošno koristne in donosne naprave. Namesto tega pa je Mestna hranilnica ves svoj razpoložljivi kapital dala gotovim bankam na razpolago.

»Naprejš« dopisnik ima popolnoma prav, če toži, da so hranilnice vedno svojih razpoložljivih sredstev proti nizki obrestni meri imele naložene po bankah. Njegova tožba je posebno opravičena v tem primeru, ako so posamezne hranilnice svoj denar nalagale pri eni banki in niso nudile svojih kapitalov različnim povsem zaupanja vrednim bankam in tako skušale doseči višjo obrestno mero. Kakor bom pa pozneje dokazal, se hranilnice niso mogle nikakor popolnoma ogniti bank, ampak če so hotele, da se njih denar sploh obrestuje in ne leži neizkoriščen v blagajni, so bile primorane nalagati pri bankah, četudi s primerno nizko obrestno mero.

Mnenje dopisnika pa, da bi bile imele hranilnice z razpoložljivimi sredstvi zidati stanovanjske hiše ali prevzeti velepotetno napravo, »dobavo vseh konsumnih predmetov« je popolnoma napačno.

S tako trditvijo stavi dopisnik hranilnice v eno vrsto z bankami in zastopa mnenje, da je delokrog hranilnic ravno tako malo omejen kot oni raznih bank. Pozablja pa pri tem, da so banke pridobitne družbe, da so te družbe trgovci, kateri opravljajo trgovske posle obtrata, t. j. da kupujejo dobra in jih zopet prodajajo za namen pridobiti si pri tem kolikor mogoče visok dobiček.

Hranilnice pa so vse kaj drugega. Namen hranilnic po regulativu iz leta 1844 je, nuditi manj rezožljivim slojem priliko, da svoje male prihranke varno in obrestonosno nalože. Namen je bil torej, pri teh slojih vzbuditi veselje do dela in varčnosti. Hranilnice so se ustanovile v prvi vrsti za revne sloje, šele v poznejših letih so začeli tudi imovitejši sloji svoj denar nalagati v te zavode, to pa zato, ker je bilo tako nalaganje najbolj enostavno in tudi najbolj varno.

Regulativ iz leta 1844 pravi, da so poklicana hranilnice ustanoviti v prvi vrsti društva človekoljubov. Dolžnost teh društev je bila, založiti v pokritje upravnih stroškov in morebitnih izgub, dokler se ne nabere primeren rezervni sklad, posebne vsote za jamstvo. Daje zahteva regulativ, da morajo biti ta društva, oziroma njihovi člani v vsakem oziru tako kvalifikovani, da se jim more uprava zavoda s popolnim zaupanjem izročiti.

Razen takim društvom se je dovoljevala ustanovitev hranilnic tudi občinam pod njihovim posebnim jamstvom.

Po tem regulativu so hranilnice humanitarni, dobrodelni zavodi pod posebnim nadzorstvom državne uprave. Njihovo poslovanje je popolnoma natanko urejeno po statutu, ki mora ustrezati regulativu, kateri ima pa pri nas tudi pri novih državnih razmerah še vedno moč zakona. V statutu je popolnoma natanko določeno, na kak način smejo hranilnice porabljati njih zaupani denar in je pri tem prvi in glavni pogoj, kolikor mogoče varno nalaganje.

Regulativ iz leta 1844 pravi, da se sme to zgoditi le na te-le načine:

1. da jih obrestonosno posoja na nepremičnine s strotnsko varnostjo in pod pogojem, da so posojila, na katera se posoja primerno zavarovana pri kakih zavarovalnici. Odpovedni rok pol leta.

2. da jih dovolji kot predjem na državne papirje in delnice (sedaj Narodne banke).

3. da jih dovolji občni kot predjem za kritje izdatkov v dobrodelne, od državne oblasti odobrene namene, katere poplačujejo občinarij potom konkurence.

4. eskompt gotovih blagajničnih nakazil in za to določenih inozemskih državnih papirjev, potem v kraju, kjer posluje hranilnica, plačilnih ne le domiciliranih menic, na katerih moralo biti podpisane najmanj tri priznane sigurne tvrdke.

5. predjume zastavljenicam.

6. predjume dobrodelnim zavodom, postavljenim na načelo vzajemnosti. Takim zavodom sme hranilnica, ako to predvidevajo statuti, dovoljevati tudi odprt kredit do gotovega zneska.

7. da nakupava obrestonosne državne obligacije in zastavna pisma. Za pravo denarja pod 3, 5, 6 in 7 pa mora imeti hranilnica še posebno dovoljenje državne oblasti.

Z raznimi ministrskimi naredbami je dovolila država upravo po letu 1844, tudi še naslednje porabo hranilničnega denarja:

1. Posojilo državi, deželam, okrajem in občinam, javnim obvekoristim, načelu vzajemnosti postavljenim zavodom.

2. Eskomptovanje lastnih hranilnih knjižic in izžebanih državnih srečk, reeskomptovanje menic.

3. Kupovanje posestev, ki pridejo na prisilno dražbo, če je to potrebno za varnost na takih posestvih vključenih hranilnih terjatev.

Razen tega se smelo s posebnim dovoljenjem državne oblasti kupovati, toda le iz rezervnega zaklada posestva, kolo potrebuje hranilnice za lastno poslovanje.

4. Nalaganje rezervnega zaklada do gotovega zneska v delnicah gotovih bank.

5. Dotiranje posebnega zaklada kot posojilnico za osebni kredit malim posestnikom in obrtnikom iz 5% vlog presegajočih sredstev rezervnega zaklada.

Udeleževanje čekovnega in clearing prometa poštne hranilnice.

7. Začasno nalaganje gotovine pri akreditiranih bankah in kreditnih zavodih v tekočem računu ali proti blagajničnim listinam.

Iz teh določil je razvidno, da je delokrog hranilnic glede porabljanja denarnih vlog zelo omejen, to pa le zato, da se doseže kolikor mogoče največja sigurnost teh vlog. V normalnih razmerah so se te vloge porabljale v prvi vrsti za hipotekna posojila na zemljišča in hiše. Znano pa je obče, da se je posebno naš kmet v volnem in povojnem času zelo opomogel in svoje posestvo razbremenil. Dokaz temu navajam, da je imela Kranjska hranilnica koncem leta 1913, čez 20 milijonov, koncem leta 1921 pa je nekaj čez 13 milijonov hipoteknih posojil. V volni in povojni dobi je bilo skoraj povsod le redko povpraševanje po hipoteknem posojilu, tedaj hranilnice v tem času niso imele prilike za taka posojila. O kakih posojilih državi, deželam in okrajem v tej dobi tudi ne more biti govora.

Hranilnice v Sloveniji so razven Kranjske hranilnice vse ali občinske ali okrajne hranilnice. Hranilnice so bile ustanovljene od dotičnih občin ali okrajev, in pri tem je občina, oziroma okraj prevzel splošno poročstvo za hranilnice in zraven tega še posebno poročstvo za vloge in njih obrestovanje. Za sigurnost vlog pri teh hranilnicah garancirajo tedaj dotične občine, oziroma okraji z vsem svojim premoženjem in z vsemi dohodki, tedaj tudi s svojo davčno silo.

»Naprejš« dopisnik meni, da je imela Mestna hranilnica ljubljanska priliko mestni občini pomagati pri ureditvi mestne aprivizacije in pri gradnji stanovanjskih hiš, da pa v tem oziru ni ničesar storila, ampak se je vlagal njen denar pri bankah proti nizki obrestni meri. Da ta trditve ne odgovarja popolnoma resnici, se g. dopisnik lahko prepriča pri Mestni hranilnici ali pri občini, kjer bo izvedel, da je občina skoraj gotovo največji dolžnik Mestne hranilnice.

Je-li pa razmerje, da je garant obenem največji dolžnik onega, za katerega garantira, zdravo, to je pa zopet vprašanje, o katerem se da debatirati.

Poraba hranilničnih vlog na druge zgoraj omenjene načine zaren dotiranja kreditnih društev (kjer taka obstoje) eskomptovanje menic je bila in je zelo minimalna.

Ker se je posebno v povojnem času pokazala preobilica denarja in je bilo povpraševanje po denarju in po posojilu vsled tega sploh le redko, so bile hranilnice primorane denar tako naložiti, kakor je bilo sploh mogoče, ako ga niso hotele hraniti brez obresti v svojih blagajnah. Primorane so bile nalagati ga pri bankah proti nizki obrestni meri, katere so jim dovolile banke. Pri tem so morale gledati hranilnice na to, da ostanejo likvidne, t. j. da morejo odločene vloge tudi vselej in takol izplačati in niso mogle svojega denarja za daljši čas vložiti pri bankah. Za to kratko dobo vložitve pa so dobivale tudi nizke obresti, kakor bi se bilo zgodilo, ako bi bila zgovorjena daljša doba naložitve.

Očitano »Naprejš« dopisnika, da hranilnice svojih vlog niso porabile za hipotekna posojila, je torej neutemeljeno. Ravno isto velja o očitanju glede gradnje hiš. Gradnja hiš je smatrati nakup takih objektov. Po svojih pravilih smelo pa hranilnice le v dveh slučajih to storiti: Ako hišo potrebujejo za svoje poslovanje, in tedaj, ako pride hiša, na kateri imajo hipoteko, na dražbo. V zadnjem primeru pa morajo hišo takol zopet prodati, kakor hitro le to pogoja, brez škoda za hranilnico.

Izven delokroga hranilnic je popolnoma nedopustno, da bi hranilnice dale svoj denar v podjetja za nabavo vseh konsumnih predmetov, ker je tako nalaganje denarja neupravičeno in bi moralo popolnoma omajati zaupanje in bi moralo popolnoma našim ljudstvom.

Esperanto — svetovni jezik.

Ze marsikaj se nam je delo smotna, fantastična utopija, kar je postalo potem resna istina. Lohomotiva in zebnica, parni vlak, telefon, kabel, telefon, brezžični brzojav, Röntgenovi zarki, radij, zeppelinovi, aeroplani, avtomobil itd. — izumi, ki so se videli včasih, še nedavno, mogoči le kot izrodkri prebujne domišljie. Tudi svetovni jezik je izum, ki se mu vedno ljudstvo roga. Volapik in esperanto, predmeta za dobre in slabe dovčipe! Drugi pa so ju smatrali s tem večjo trmo za resen, svetovno važen problem.

Tudi med Slovenci smo imeli in imamo esperantiste. Zlasti nedavno umrlí Avgust Pokorn je bil pravi apostol esperanta in volapika. Prevajal je slovenske poete in pisatelje v ta jezik ter izdal celo nekaj naših popularnih skladb s tekstom, podloženim v tem jeziku.

Od početka 17. veka že živi misel na umeten svetovni jezik; marsikdo se je lotil tega problema, zasmehovanga in karikovanega, a rešil ga je učitelj-ski sin Janez Martin Schleyer, skromen župnik. Izvršil je le, kar je zamislil že Leibnitz l. 1666. Bil je teolog in filolog ter se je temeljito bavil s 77 jeziki. In ustvaril l. 1879 volapuk, ki se ga lahko vsak človek nauči v par dneh. In potem lahko dopisuje z vsemi narodi sveta, seveda če znajo volapuk. Toda ta volapuk je še popolnoma dr. L. Samenhof v Varšavi ter ustvaril svoj esparanto, ki je še preprostejši in lažji. Za volapuk treba par dni, za esperanto baje le nekaj ur, ako zna človek do bro 2—3 svetovne jezike. Nesreča je to, da jih zna malokdo.

V Zenevi se je vršila dne 18. aprila t. l. mednarodna skupščina za pouk v esperantu. Skupščina je sklical generalni tajnik zveze narodov, Eric Drummond, a vlada, ministrstva in naučno oblasti 28 držav so poslale svojo zastopstvo. Anglija je imela najmočnejšo delegacijo, namreč 33 članov. Iz Pariza sta došla tudi zastopnik trgovske zbornice; udeleženci so se tudi Kitajska, Finska, Nizozemska, Češkoslovaška, Italija, Japonska, Švica i. dr.

V švicarskem kantonu Zentve je esperantski pouk že oficijalno uveden. V drugih deželah so se vršili deloma polioficijalni, deloma privatni poskusi s tem umetnim jezikom. Na poslednji seji Zveze narodov septembra 1921 je predlagal delegat Južne Afrike, lord Robert Cecil, naj bi se uvedel pouk v esperantu na vseh javnih šolah. Njegov predlog je podpiralo 12 delegatov drugih držav. Sklenilo se je, da se postavi pouk v esperantu na dnevni red prihodnje seje Zveze narodov septembra meseca 1922. Generalnemu tajništvu pa se je naročilo, naj pripravi temeljito poročilo o doslej zbranih izkušnjah s tem poukom. Skupščina v Zenevi 18. aprila t. l. je bila torej le predseja glavne seje, ki bo šele v jeseni. Izkazalo se je, da je esperanto zelo razširjen med praktičnimi Angliji; v Angliji je pouk v esperantu uveden obligatorno, dasi le poskusno že po 28 mestih v javnih šolah. Istotako je zelo razširjen v Nemčiji; poučujejo ga baje v javnih šolah 123 nem. mest. Velik napredek v tem esperantskem pouku so izkazale Italija, Bolgarska in Češkoslovaška (v 22 mestih).

Za prihodnjo sejo Zveze narodov je konferenca v Zenevi pripravila tri predloge za mednarodno pogodbo, ki naj utemelji uvedbo esperantskega pouka po javnih šolah vseh držav, ki so v Zvezi narodov. Po vsepu konferenice je pričakovati, da bo sprejet vsaj eden izmed pripravljenih treh predlogov. Na konferenci v Zenevi se je izkazalo znova, kako lahko in dobro se razumejo najrazličnejši narodi med seboj s pomočjo esperanta. Vse teoretske bojazni, da bi blagolasi umetni svetovni jezik različni narodi različno izgovarjali, jo ovrgla praksa. Med nemškim izgovorom omikana Frankfurca in Berlinca je mnogo večji razloček, nego med izgovorom esperantski govorečega Francoza in Čeha.

Žal, da je lahko naučiti se esperanta le romanski in germanski narodom; zakaj njih jeziki tvorijo bazi sedišče esperanta. Slovanski narodi in jeziki niso bili upoštevani; zato bi bil nam esperanto prav tako težak ali lahak jezik, kakor vsak drugi. Lažji le v toliko, ker je njegova slovnica zelo preprosta, in ker se Slovan izlaha nauči vsakega jezika.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Felle, za prijetno dišečega »Elsafluida« doma. Služi za drgnjenje hrbta rok nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 špeciálno steklenico skup z zamotom in poštnino za 72 kron pošlila: Eugen V. Feller, Stubica donja Elsterg 238 Hrovaško.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSIEMSEK.

Odgovorni urednik: IVAN PODRŽAL.

**Zahtevajte
povsod**

CHARTREUSE

tvrdke **M. Druškovič in drug**
družba z o. z.

Maribor,
Koroška ces. 39

Kreditni zavod za trgovino in industrijo,

LJUBLJANA, Prežernova ulica šte. 50, v lastnem posloplju.

Brzjavke: Kredit Ljubljana.

Telefon šte. 40, 457 in št. 548.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-
ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in
kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits ltd.

III. emisija Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Izvršujoč sklep rednega občnega zbora delničarjev od dne 27. maja 1922, objavlja podpisani upravni svet

povišanje delniške glavnice od Din 30,000.000—

na Din 60,000.000—

z izdajo novih

nom. Din. 30,000.000— t. j. 300.000 kosov delnic po nom. Din 100—

s pravico na dividendo za leto 1922.

Emisija novih delnic se bo provedla pod sledečimi pogoji:

1. Delničarji imajo pravico, da na vsako staro delnico optirajo po eno delnico III. emisije po tečaju Din. 100— plus 5%, obresti od 1. januarja do 30. junija 1922. (Din. 4—) od kosa, plačljivo pri podpisu.
2. Z delnicami, ki jih stari delničarji ne bodo optirali, razpolaga upravni svet na ta način, da jih odstopi v prvi vrsti delničarjem, ki žele nadaljnih delnic preko prvenstvene pravice, a potem tudi nedelnarjem.

Cena neoptiranih delnic je določena na Din. 190— plus 5%, obresti od 1. januarja do 30. junija 1922. (Din. 4-75) za kos in se mora plačati ob priliki priglasa.

Kar bode podpisano in vplačano preko števila neoptiranih delnic, se bode repartiralo, a preostala položena vplačila se bodo vmila.

3. Delničarji, ki hočejo izvršiti svojo pravico opcije, morajo predložiti svoje stare delnice v svrhu prežigosanja v času od 15. do 30. junija 1922 pri blagajnah:

- a) Jadranske banke d. d. v Beogradu ali pri njenih podružnicah v Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelst, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Šibeniku in Zagrebu;
- b) Jadranske banke d. d. v Trstu ali pri njenih podružnicah na Dunaju, v Opatiji in Zadru;
- c) Banke in štedionice za Primorje d. d. na Sušaku ali pri njenih podružnicah na Rijeki in v Bakru;
- d) Frank Sakser State Bank, New-York;
- e) Banko Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta-Arenas, Puerto Natales, Porvenir;
- f) Banka Vojvodina d. d., Novi Sad;
- g) Slavenska Agrarna banka d. d., Osijek.

Isti zavodi sprejemajo tudi priglasa izven opcije.

4. Razlika med nominalno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic pripade po odbitku stroškov emisije rednemu rezervnemu fondu banke.

5. Delničar, ki ne bo v predpisanem roku priglasi prava opcije in izvrši vplačila, izgubi opsijsko pravico.

6. V svrhu zavarovanja III. emisije je osnovan poseben sindikat.

Član sindikata more postati po določenih pogojih vsak delničar, ki ima ali zastopa najmanj 1000 delnic.

Kdor želi pristopiti sindikatu, naj se obrne na Upravo sindikata pri Centralnem uradu Jadranske banke v Ljubljani, kjer se lahko poda o podrobnih pogojih za pristop.

Podpisovanje delnic III. emisije se zaključi z dnem 30. junija 1922.

V Beogradu, dne 14. junija 1922.

Upravni svet Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Jadranska banka d. d. v Beogradu.

ČISTA BILANCA

Aktiva

dne 31. decembra 1921.

Pasiva

	Dinarji		Dinarji			Dinarji		Dinarji	
Blagajna:					Delniška glavnica			30,000.000	—
a) gotovina	22,792.073	62			Redni rezervni fond			15,000.000	—
b) žiro račun pri Narodni banki	6,100.695	58			Vloge:				
c) kuponi	9.133	77	28,901.902	97	a) na knjižice	63,430.998	41		
Valute:			1,838.478	07	b) na tekočih računih	192,286.007	60	255,717.006	01
Menice:			85,401.267	02	Upniki:				
Devize:			1,201.912	36	a) reeskompt pri Narodni banki	2,000.000	—		
Lastni vrednostni papirji:			61,243.790	86	b) ostali upniki	194,805.937	01	196,805.987	01
Konzorcijski posli:			1,591.939	58	Garancije:			19,203.889	85
Dolžniki:					Prehodne postavke:			4,245.705	84
a) denarni zavodi	74,304.156	03			Čisti dobiček leta 1921			4,522.986	14
b) ostali dolžniki	245,649.896	71	319,954.052	74					
Dolžniki za garancije:			19,203.889	85					
Nepremičnine:			6,158.290	—					
Inventar:			1	—					
			525,495.524	35				525,495.524	35

Predsednik upravnega sveta:
Franjo Duboković l. r.

Ravnatelj:
C. Kamenarović l. r.
član upravnega sveta.

V BEOGRADU, dne 31. decembra 1921.

Primerjali s knjigami ter našli v redu:

NADZORSTVENI SVET:

Janko Jovan l. r.

Gustav Pirc l. r.

Dr. Otakar Rybář l. r.

Za knjigovodstvo:
Prokurist J. Skočić l. r.
Pooblaščenec A. Pečar l. r.

Solstvo.

— Velike šolske počitnice. Oddelki na prosveto je sedaj končno veljavno odločil, da se pričenši s šolskim letom 1922/23 prične glavne počitnice za vse šole v Sloveniji dne 29. junija in končajo dne 31. avgusta. Glede izjem na štaterskem in drugod so pa dodana potrebna navodila.

— Pevska inšolovadna prireditve mladine osnovnih šol v Ljubljani (Sp. Šiška) se vrši dne 27. t. m. ob 19. v telovadnici. Otroci priredijo še nenatisnjeno spevoigro „Osvobodjenje“ našega skladatelja g. Emila Adamiča, besedilo pa pesnice Ute-Prunkove. K ti prireditvi se prav ugodno vabijo roditelji in prijatelji naše mladine.

— Vič. V nedeljo popoldne ob 15. do 18. bo na Viču šolska telovadna akademija. Čisti dohodek je namenjen v nabavo potrebnega telovadnega orodja. Pričakujejo veliko udeležencev z Viča in mesta.

— Na državni gimnaziji v Mariboru bodo sprejemni izpiti za I. razred šolskega leta 1922/23 dne 30. junija od 10. dalje. Za vpisovanje je treba da te ure prineseš ali poslaša rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Osebnostna polarnost se bodo dajala v ravnateljevo pisarno dne 29. junija od 10. do 12. ter dne 30. junija tik do izpitov, ki se pričnejo točno ob 10. Kdor zamudi ta izpit, se mora zgledati tudi v jeseni, dne 11. septembra; ideal bodo izpiti iste veljave.

— Nadzorovanje šol. Te dni je nadzoroval, kakor se nam piše, ljubljanske meštanske in strokovne šole zastopnik ministrstva prosvete in referent v oddelku za sestavo ljudsko-šolskega zakona, g. Jovo Jovanovič. Uredba teh šol mu je v vseh oziroma uravnila, tako da se ni mogel navediti napredku na našem kulturnem polju; opetovano je naglašal: — »Kod nas nima takvih meštanskih in strokovnih šol.«

— Razstava risarskih in ročnih del gojenk liceja in ženske gimnazije se vrši od nedelje 25. t. m. do torek 27. t. m. vsak dan od osmih do osemnajstih. V torek dne 27. t. m. se pridruži tej razstavi tudi še osem kuharskih izdelkov gojenk liceja in ženske gimnazije. Zadržati bo otvorila za obisk od 11. do 17. Starši gojenk, prijatelji in menedžer zavoda so vabljivi, da si gledajo razstavo.

Društvene vesti.

— Češka obec v Ljubljani priredi v soboto, dne 1. julija 1922. v areni Narodnega doma (dvorana akademikega društva Ja-

dran) družabni večer, na katerem bo nastopili najboljši češki damski imitator varietetni parodist in kabaretni umetnik Ladja Ladijanek. Vabimo vse prijatelje humora in dovčipa k mnogobrojnemu obisku. Imenovan umetnik obvlada tudi srbohrvatski. Začetek ob 8. in pol. Vstopnina 5 Din in akademiki 3 Din.

— Društvo »Soča« vabi svoje člane, prijatelje in druge, neoprijemljeno zabavo ljubljanske občinstvo na »zabavni večer« z najraznovrstnejšim sporedom, ki ga priredi v soboto, dne 1. julija t. l. ob 8. zvečer na vrtu (v slučaju slabega vremena v salonu hotela »Tivoli«). Na programu je: voljski orkester, petje, dvospevi, solospeli, originalni komični prizori itd. Vstopnina za osebo 5 Din, za družino trih oseb 10 Din. Odbor.

— Društvo sobotnih tehnikov za Slovenijo vabi vse člane na odborovo sejo, ki se vrši dne 26. t. m. v restavraciji Novi svet, Prešernova soba, točno ob 8. zvečer. Predsednik.

— Glasno društvo na Laveri je valed slabega vremena prelozilo veselice na nedeljo, dne 25. t. m.

— Društvo slovenskih sejmnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 28. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje dnevno od 18. do 20. ure informacije. Sv. Petra cesta št. 12, pritličje, desno.

Polzoredbe.

— V nedeljo, dne 11. junija se je nebežno gospodu na državnem kolodvoru v Ljubljani v vagonu obehala na gumb sukralna velika 8 v srebrna železničarska ura s verižico. Kje se dobi nazaj, se izve pri vartarju splošne javne bolnice.

— V gospodini Sv. Katarine se je izgubil majhen bel dolgodiak pošček. Ki sliši na ime »Pipeto«. Komu je kaj znano, blagovoli sporočiti Uroš Kramnik, Spodnja Šiška 107.

— Našla se je zlata verižica z ametist obokom. Dobi se pri blaginji tvrde hč. Šarc, Šelencburgova ulica 5.

Dopisi.

— Iz Cerklj na Dolenjskem. V zelo prometnem kraju loči naša vas. Mimo vasi teče reka Krka, čez katero do danes ni bilo mostu. Mučili so se ljudje in živina na trilem brodu. Kadar je pa voda precej narasla, sploh ni bilo mogoče priti s ene strani na drugo. Kako je to hudo, razume vsakdo, ki ve, da imajo prebivalci z levega brega vsa svoja drva, stelo in vinograde na desnem bregu Krke in da imajo prebivalci z desnega brega večnoma svoja polja na levem bregu te reke. Torej promet čez Krko je pozimi in polet neprestan. In danes? Danes pa že bolj z veseljem obrazom gledamo v bodočnost. Gradi se namreč nov most. Sicer bo lesen — hrastov — a bolje nam bo služil, kot marmirski najlepši z dan. Žrtve za most — stal bo namreč 800.000 K — je prevzelo ljudstvo na svoje rame. Dasi semotije posamezniku primanjkuje denarja, toda za most bodo dali pa vsi — razen par troglatih — zelo, zelo radi. G. podjetnik, vaa čast mu, je obljubil, da bo most do 1. avgusta t. l. gotov. Okoličani, ki boste tudi deležni dobrot tega mostu, Vas pa prosimo, da ne odprite brez daru pooblaščenec, ki bodo prišli prositi pomoči. Zahtevajte pooblastilo! Odbor za zgradbo mostu čez Krko pri Cerkljah, sredi meseca junija.

— V Šmarju pri Jelšah se vrši v nedeljo 25. t. m. okrogni sokolski zlet, ki se

ga udeležijo korporativno sokolska društva iz Celja, Laškega, Volnika, Konjice, Oplotnice, St. Jurja in Rogatec. Ker je to prva sokolska prireditve v šmarnskem kraju, id slovi že od nekdaj po svojem naprednem in narodnem mišljenju, je potrebno, da bode tudi udeležba civilnega občinstva velika. Železniška zveza je zjutraj, popoldne in zvečer na vse strani jako ugodna ter bode vozil vrhutega še poseben vlak ob pol 11. zvečer na Grobelno in potem nazaj v Slatkno in Rogatec.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Poznate li ta zaščitni znak? Predstavlja nam CONTINENTAL obroč narejen v Hannoveru, za osebne in tovarne automobile, za izvoške, bicikle in motorcikle. »Konj v skoku« je poznan po celem svetu. Zajemčena najcenejša vožnja za prevozeni kilometer. Zahtevajte samo CONTINENTAL

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

VIKTOR BOHINEC, LJUBLJANA, Poljanska c. 5.

Bravari: CONTINENTAL, Telefon 599.

Neraztržljivi kavčukovi podpetniki za čevlje.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči nego Francosko žganje in najboljši sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z zamaškom in poštino za vsakega: 3 dvoj. ali 1 špec. steklenica . . . 78 K. Za prodajalce: 12 dvoj. ali 4 špec. steklenice . . . 300 K. 24 . . . 570 K. 36 . . . 800 K. POSTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi. Primote: Eliza obliž za kurja očesa 8 K; in 12 K; Eliza mentolni klinčič 16 K; Eliza posipalni prašek 12 K; Pravo Eliza ribje olje 80 K; Eliza voda za usta 48 K; Eliza kolonska voda 60 K; Eliza šumski miris 60 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol Lysoform 48 K; Kinečki čaj 4 K; Eliza, mišeni prašek 16 K; Štrup za podgane in miši po 16 in 20 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stabica donja, Elza trg 238, Hrovaško.

Insertirajte v Slov. Narodu!

Marija Kremžar roj. Beden
soprega strojevođe
dne 23. t. m. mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb prebaga pokopane se vrši v nedeljo 25. t. m. ob 4. popoldan iz hiše žalosti Sp. Šiška, železniška ul. 153, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, 24. junija 1922.
Globoko žalujoča roditelja Maks Kremžarjeva.

Kontoristinija
večja perfektno nemška in slovenske stenografije, pravopisa in strojepisja, se sprejme takoj. Ponudbe na poštni predal št. 104. 4383

Perutnino
vzrokovano, živo ali na francoski način kiano in čisteno, nudi trdnja. Kmet & Lubšina, Ljubljana VII, Slovenska c. 298. Sveža jajca vedno v zalogi. Ugodno za letovišča in hotela. 4698

Zidarski polir
samostojna moč, popolnoma zanesljiva, se sprejme pod ugodnimi pogoji v stalno službo. Reflektira se samo na provizorstvo moč. Ponudbe pod „Gradbeno podjetje 4582“ na upravo Slov. Naroda. 4582

ženske lase
po najvišjih dnevnih cenah. Štefan Stmoli, Ljubljana, Pod Trnovo 1.

Antikviteta!
Nad 120 let star, vreden, dobro ohranjen ključnik (Bastuhl) s predelki za preda, istotam tudi zbirka mineralij. Prekupčevalci izključeni. — Naslov v upravi „Sl. Naroda“. 4712

Pozor!
Kdor hoče sigurno in dobro založiti 150.000 na drugo mesto, moderne elegane, opremljene vile, naj se zgleda pod šifro „8/a obresti“ na Slov. Naroda. Več ustmeno ali pismeno. 4736

Samotolom
kupi in prosi ponudbe
Šamotna tovarna Celje, Karol Portinač. 4721
Kupi se parcela
ob tekoči vodi z vodno silo na razpolago, ali se vzame mlina v najem. — Ponudbe pod šifro: „VODNA SILA“ na anončne družbo ALOMA COMPANY Ljubljana, Kongresni trg 8. 4708

Kupi se travnik ali njiva
ob večji vodi. — Ponudbe pod šifro „Ob vodi“ na anončno družbo: ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Posestvo z vinogradi
se prodaja na Dolenjskem. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4476

Bukova drva
polsuha, za jesensko dobavo se kupijo v vsaki množini. Ponudbe na poštni predal 151, Ljubljana. 4699
Elegantna onedružinska VILA
s centralno kurjavo in vsem konfortom, velikim vrtom, se prodaja za 880.000 Din. — Stanovanje kupcu takoj na razpolago. — Ponudbe pod „Elegantna vila 4716“ na upravo „Slovenskega Naroda“. 4716

Išče se vožje mizarstvo v najem
s ali brez orodja v kraju blizu železnice. Lahko se tudi kupi. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4636

Proda se mehnič. delavnica
z inventarjem v sredini mesta. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4693

Stanovanje s brano
za 4 diake zunaj mesta v dveh lepih sobah se odda za prihodnje šolsko leto. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4694

12 okroglih miz
srednje velikosti, popolnoma nove (jesenov les) prodam po 75 Din. — Berta Černe, Zagerje ob Savi.

Motorno kolo
„Pegout“, 2 HP, dobro ohranjeno, se po ceni prodaja. Ogleda se pri Kobiljak, mehanik, Hrenova ulica 17. 4622

Za čiščenje kavarne
sprejme kavarne „Zvezda“ najraje dva zakona pod ugodnimi pogoji, ki se do- ločijo ustmeno. 4635

Prodajalka
izurjena v železnini in galuteriji, z daljšo prakso, tudi z dežele, se sprejme. Ponudbe pod „Prodajalka“ na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Trgovski nastavljenec
železninar z daljšo prakso, se trajno sprejme z boljšimi pogoji. Ponudbe pod „Nastavljenec“ na An. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 4809

Velika zaloga klobukov in slami-
nikov se dobi pri Franc Cerar
tovarnar v Stobu pošta Domžale
Prevezamo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačevič i Trihan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.
Sprejemanje v arado. Zaloga v Celju Gosposke ul. 4.

Lesni strokovnjak
mlad, energičen, z znanjem knjigovodstva kakor tudi potrebnih jezikov, dobro verziran v lesni stroki kot strokovnjak, vodja, potnik ali samostojna moč v večjem podjetju, išče trajnega mesta. Ponudbe pod „Strokovnjak lesa 4733“ na upravo Slov. Naroda. 4733

Proda se gostilna
v Zagrebu, dobro ideoča, v sredini mesta, z vsem inventarjem in kletjo. Cena po dogovoru. — Ponudbe na naslov Marko Krašovec, Tkaličeva ulica br. 19, Zagreb. 4703

Intelligenten mladenič
z odlično predizobrazbo, vešč pisarniških poslov, slovenskega, nemškega in italijanskega jezika ter nekoliko knjigovodstva, išče primerne stalne ali začasne zaposlitve, najraje kot začetnik pri kakem denarnem zavodu. Cenjene ponudbe na upravo „Slov. Naroda“ pod „Denarni zavod“. 4700

Pročitajoča obet na ljubljanski
periferiji išče v svrhu razširjenja obrata K 400.000 —
z vsem potrebnim jamstvom. Kdor želi svoj denar dobro in dobičkasno naložiti, naj piše pod „Obrt 4701“ na upravo lista. 4701

KONTORISTINJA
s prakso, znanjem strojepisja, stenografije, slovenščine, srbohrvščine in nemščine, išče takoj mesto na delu. — Ponudbe na upravo lista št. 4732.

Sprejme se:
1 knjigovodja bilantnik,
1 korespondent iz železne stroke, srbohrvščine in nemščine.
Ponudbe na Tovarno verig d. d. v Lescah pri Bledu. 4731

Proda se
nova črna suknja in kompletna salonska obleka. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4287

Obleke
popolnoma nove, dobro ohranjene, salonske in navadne, za manjšega gospoda, se prodajo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4729

Vino
belo in rdeče, 18 do 27 K, pristno ali-
vevke in tropske K 100 za takoj
modri. L. Kravcan, Vin. 4339

Manjši lokal
primeren za trgovino z mešanimi blagom, na prometnem kraju mesta Ljubljane, vramem v najem. — Makso Žargl, Kamnik. 4726

Električni stroji proizved A E G
Električni številci proizved A E G
žarnice Tungsram, vse električne potrebš-
tine v zalogi po ugodnih cenah. Elek-
trotehnična trdnja Karol Florjan-
čič, Celje. Proračuni brezplačno. 4722

Naslovi dobrih in za-
nesljivih stanovanj
za dijake in dijakinje za prihodnje šol-
sko leto se dobijo pri g. Likar, Pol-
janska c. 87. 4714

Poštena, močna ženska
srednjih let se sprejme takoj k mali
družini proti dobri plači. Razumeti mora
kuho in lep hišni red. Oziroma se samo
na dostojne ženske. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 4705

Kupi se planino.
Ponudbe na Meranič, Ljubljana III,
št. 91. 4715

Za žaganje drv z motorjem
po najnižji ceni in takojšnji postrežbi,
vsako najmanjšo množino, se priporoča
Anton Puolhar, Ljubljana, Poljanska
nasip 22, I — Maribor, Krkova ulica
št. 4, II. 4704

Sprejemom s 1. julijem
5 boljših gospodov na dobro
domačo hrano.
Naslov pove upravnistvo. 4697

Išče se
za stalno boljša, poštna sobarica za
vsa hišna dela. Predložiti je spričevalo.
Joja Bergman, Ljubljana, Poljan-
ska cesta 87. 4720

Dr. ing. Miroslav Rasal
oblastveno poverjeni stavbeni inženir in
mestni stavbenik
Ljubljana, Gradščina št. 13.

Stavbno podjetje in teh-
niška pisarna za betonske, železobetonske in vo-
dne zgradbe, arhitekturo
in vsakovrstne visoke
stavbe.
Izvršitev. — Projektiranje.

Sprejmo se
kovarški in kelarski pomočnik
prva moč, za izdelavo zapravljevev (mestskih voz) in podobnih boljših del. Nastop takoj. Plača v inozemski valuti. — Naslov in pogoje pove upravištvo „Slov. Naroda“. 4718

1000 — Din. nagrade
onemu, ki bi preskrbel mirni stranki stanovanje s 3 manjšimi ali 2 večjimi sobama, kuhinjo in priključniki v Ljubljani za tujke, ali če mogoče malo pozneje. — Pismene ponudbe na naslov: Avg. Knez, pri g. J. Hrovatin, Ljubljana, Reačeva cesta 35. 4649

Smrekovo
lube ali česlo, mezdno, arovice, rogove, kupuje, prodaja pa syrap in parafin. Del. društvo za promet šrovin, Zagreb. 4719

Strokovni učitelj
išče čedno opremljeno mesečno sobo. Ponudbe pod „Dvor“ 4646 sprejema upravništvo.

Trgovski pomočnik
želatinske in specerijske stroke, kontrolistinja in prodajalka se sprejmejo pri firmi Marko Rosenberg, trgovina z železnino in izdelnimi pridatki, Ljubljana. 4691

Gostilna PETERNELOVA
v Predvoru, v neposredni bližini penziona Grinavac, ima več lepih, na novo opremljenih sob za letoviskarje. Cene zmerno, postrežba sofinca. Voz na postaji Kranj, ako se pravočasno napravi naroči. 4657

Prostovoljna javna dražba

penziona, jedilna soba, spalna soba, pohištvo za salon in drugo), se bo vršila dne 1. julija 1922. popoldne ob 3. uri dalje na Turjaškem trgu št. 5/II. levo. 4650

Jugoslavenski Lloyd A. D. Beograd, Brankova ul. 12

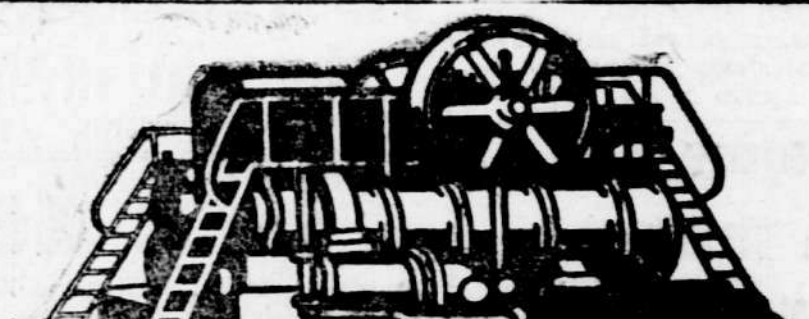
Telegr. adresa: FORTEX. Telefon 16-32

Liferuje i postavlja:

ELEKTRIČNE CENTRALE
CENTRALNA GREJANJA
sanitetska postrojenja
kupatila (Körting, Hannover)
MLINOVE (Kapler, Berlin)
VODOVODE, FABIČKA POSTROJENJA
DISELOVE MOTORE, na sesalni plin postrojenja (fabrikat Körting), električne mašine (fabrikat Maffei-Schwarzkopff i sve druge mašine, po originalnim fabričkim cenama. — —

Sopstveno stovarišče tehničnog materijala.
Sopstvena fabrikacija u Beogradu

Predračuni, sva obaveštenja i poseta naših zastupnika vili se besplatno.

GARANTIRANO REPARIRANI
Lokomobili
VRUČA PARA / WEISSDAMPF /
ZASIKENA PARA / SATTDAMPF /
ZA SVAKI EFEKAT /
ZA SVAKO GORILU /
BRÜDER FISCHE
TVORNICA STROJEVA
WIEN, III. EASANG, 38.
BEOGRAD, LOKOMOBILFISCHE
WOLF-LANZ-HOTHEK
PROMPNA ODPREMA

Zastopnik je tvrdila: Stohl in Tuleš, Ljubljana, Reačeva cesta št. 4.

Ne mečite proč reznic (britvic)
raznih sistemov (Chillette, Mam itd.) za britje, ker se lahko nabavijo električnim pogonom v drogeriji Adria, Seaburgova ulica št. 8, komad po 3 K 20 v 4385

Lepa stavbna parcela
v Sp. Šiški, na vogalu nasproti nove župne cerkve, se ugodno proda. Prestor je tudi pripraven za vsako trgovino ali obrt. Pojasniti pri lastniku Iv. Prellhu, Vrhovčeva ul. 9/I. 4640

Stanovanje
zamenjan posebno ugodno za železnice, čarje eno: sobo, kuhinjo in dvoranico v pritličju, v Mariboru za enako v Ljubljani. Plačam tudi nagrado. M. Naberg, Maribor, Meljska cesta 59. 4711

Najboljši šivalni stroji
„Mandus“ Original Viktorija, šivajo naprej in nazaj, 10 let garancije. Cenik na razpolago. Trgovci popusti. Vsa pravila se sprejemajo. Jos. Šolova - Čuden, trgovina z zlatino, srebrno in umali, Ljubljana, Mesni trg št. 13. 4718

Dipl. Ing. inozemec
(Slovani) bivši višji uradnik, z večletno administrativno in tehnično prakso, zmožen tudi slovenskega in nemškega jezika, išče primerno mesto. Ponudbe pod „Primerano mesto 4653“ na upravo Slov. Naroda. 4633

Korespondentinja
z znanjem slovensčine, nemščine in stenografije s prakso se pod ugodnimi pogoji sprejme. Ponudbe pod „Gradbeno podjetje 4581“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 4581

Investban urarski pomočnik
išče službo, najraje izven Ljubljane. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 4674

Samostojen knjigovodja
spreten v organizaciji in lovanju kalkulacij, zmožen slovensčine, arhivščine, nemščine, francosčine in italijanščine, išče primerno samostojno mesto pri večjem podjetju. Dopisi pod „Naberek 4728“ na upravo Sl. Nar. 4728

Zenitna ponudba!
Posestnik v mestu, 47 let star, išče izučeno šiviljo, katere ima vsejdo do trgovine, in ki ima majhen kapital, za življensko družico. Ponudbe pod „Srečni zakon 4706“ na upravo Sl. Nar. 4706

Zenitna ponudba!
Srečen zakon želi mlada, inteligentna vdova s sinčkom iz boljše rodovine in vajeno večje gospodarstva. Akademiki imajo prednost. — Pisma s sliko pod „Resnol 4726“ na upravo Sl. Nar. 4726

Čelo, gosli in citre
vse dobre vrste, prodaja Friso Toma, Gorizane, pošta. Medvede. 4679

Trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“
Eriavec & Turk
(prej Hamerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniške cerkve.
Zalog a cementa in karbida.

Proda se lepa kočija
garn. olj. ost. H. kovaški meh cena nizka. J. Kralj, Zeleniki. 4628

Enonadstropna hiša
na Selu (Predovičovo Selo št. 40) z vrtom, pralnico in s pritlikinami se po ugodni ceni proda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4641

Otroški vozički, dvokolesa, šivalni stroji, pnevmatika za dvokolesa, motorje in stroške vozilke ter vsakovrstni deli, najceneje v veliki izbiri. Cene na zahtevo.
Tovarna „TRIBUNA“ Ljubljana
Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1

Izkušen krznarski pomočnik
se sprejme proti dobri plači. Pismene ponudbe pod „Krnarski pomočnik 4580“ na upravo Slov. Naroda. 4580

Rudniški paznik
energičen, zanesljiv, kateri je dovršil rudarsko šolo z boljšim uspehom, se sprejme na trajno mesto. Ponudbe pod „Rudniški paznik 4478“ na upravo Sl. Naroda. 4478

Perfekten korespondent
z večletno prakso, vešč slovenskega in nemškega jezika ter strojepljisa, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejme. Starost nad 27 let. Vstop sprejme ali najkasneje 1. avgusta. Reflektirajo se samo na prvo moč. Ponudbe: Maribor, poštni predal 34. 4485

Dva manufaktura
dobra prodajalca, zmožna slovenskega in nemškega jezika ter aranžiranja izdelb, se pod zelo ugodnimi pogoji sprejemata. Reflektirajo se samo na prvo moč. Ponudbe: Maribor, poštni predal 34. 4485

Iv. Jax in sin
Ljubljana, Gospodarska c. 2

Šivalni stroji
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu
Ustanovljena 1. 1867
Vseje postaje brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“
Goniti zastopnik in franko.
Koleksi iz prof. tovare.
Dürrkopff, Styria, Wollnerad.
Začasno znižane cene.

Vsakovrstne obleke komično čisti in barva v vseh nianzah tovarne!
Jos. Reich, Ljubljana.
Sprejemalnice:
Selenbergova ulica št. 4.
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Soba
v srednji mestu se odda s 1. julijem minemu gospodu ali gospodini uradnici. Naslov pove uprava Sl. Nar. 4462

Kolesarji in cenj. dame!
Prepričajte se v lastno korist in ogledite si veliko zalogo dvokoles in otroških vozičkov novih modelov.

„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.
Trgovina Štari trg št. 28.

G. F. Jurasek
uglaševalec glasbov
v Ljubljani
Wellsova 12.

vrstajem uglaševanje ter popravlja glasbov in harmonijev specielno strokovno, točno in ceno

Kontoristinija
v tehnični pisarni popolnoma izveščana, zmožna slov. in nem. jezika in vseh pisarniških del, želi prireditelj službo. — Nastop takoj. Ponudbe pod „Kontoristinija 4671“ na upravo Slov. Nar. 4671

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1

Okrogel les
(hlode) smreko, hrast, bukev kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti v Ljubljani. V ponudbi je naestv cene. 4614

Avto pnevmatika
v vseh velikostih nudi

Jugo-Avto, dr. z o. z.
Ljubljana, Poljanska c. 3.

Trapistovski sir
In čajno maslo

se dobi v vsaki količini in najceneje v trgovini sira B. Martinovič, Sekič, Bežka. 4631

Mesarija
na prometnem kraju se vzame v najem. Grem tudi za družabnika. Dopisi pod „Šamski mesar“, Bled 1, poštno ležeče. 4724

Kupi se enodružinska vila

z vrtom in vsem modernim komfortom v mestu ali vsaj v bližini istega. Ceni. ponudbe pod „Vila/1922“ na uprav. Slov. Naroda. 4678

Sprejme se v lesno trgovino uradnica
zmožna vseh pisarniških del — in vreden praktikan. Pismene ponudbe najkasneje do 30. t. m. na Ljubljano, glavna pošta, predal 153. 4665

Prva slovenska tvornica lesenih žaluzij

Weissbacher
lesnoindustrijska družba
z o. z.
Ljubljana,
Dunajska cesta 66.

izdeluje vsakovrstne žaluzije in sprejema vsa v to spadajoča popravila.

Telefon 114. Držjavni: Weissbacher, Ljubljana

Mesta samostojne gospodinje
na kakem veleposrestvu ozir. pri večji boljši rodbini išče gospodini srednje starosti, zmožna vseh domačih del, prvovrstna kuharica. Ponudbe pod „Pridnost 4629“ na upravo Slov. Naroda. 4699

Traži se
kuharica i jedna sobarica za 1. jula za malo obitelj i manju kuću. Moraju govoriti njemački i imati dobre preporuke od prethilnih poslodavaca. Dobra plaća za odgovarajuće osobe. Ponude pismeno ili osebno na Templeton, Zagreb, Tuškanec br. 15. 4690

Proda se hiša
z gospodarskimi poslopji, velikim dvoriščem in vrtom v Ljubljani. Ponudbe pod „Poslopje/1693“ na uprav. Slov. Naroda. 4693

Proda se hiša
z gospodarskimi poslopji, velikim dvoriščem in vrtom v Ljubljani. Ponudbe pod „Poslopje/1693“ na uprav. Slov. Naroda. 4693

Polnojarmenik nov, 650 mm,
Lokomobile - Wolf 35/57 KS in 20/25 KS

rabljene, v zajamčeno dobrem stanju, proda po zmerni ceni Industrijsko električno podjetje inž. Turnšek & Co, Ljubljana, Sodna ulica 1. 4735

Naznanilo.

Ivan Ogorelec, ustanovitelj tvrdke F. P. Vidic & Komp. leta 1883, namnaja, da je izstopil iz te tvrdke. V družbi z gosp. J. Kalmusom, tovarna glinastih pečl in štedilnikov, bodeva vodila pod tvrdko.

KALMUS & OGORELEC
trgovino s pečmi in glinastimi izdelki.

Posebno opozarjajo, da bodeva imela vedno v zalogi izborne patentovane Litzove pečl, special. pekovske plošče, ploščice za obložitve sten itd.

Kalmus & Ogorelec.
Pisarna: Dunajska cesta št. 14.

Veletrgovina seljačke manufakturne robe
nudi razno tekstilno blago kakor n.p. modrotisk, platna, oksforde, klanafase, hlače, vino, svilene in pavolinate pavolinate robe, sukanec in vse drugo.

Vilim Pick,
ZAGREB, Duga ul. 6
v lastni hiši.
Telefon 3238.

DIONICKO DRUŠTVO
P r i j e
ŠKODINI ZAVODI U PLZNJU
(spojeni sa „Sjedinjenjem tvornicama strojeva d. d. prije Škoda, Ruston, Bromovský i Ringhoffer“)
Centrala: PRAG — SMICHOV
Tvornice: PLZENJ, DOUDLEVCE, NYRANY, KRALI. GRADAC, SMICHOV.

Grubi, napola obradeni i potpuno obradeni predmeti iz ljevanog željeza i ljevanog čelika, kovani dijelovi sve do najvećih dimenzija i težina za svu industriju, željeznice, rudnike, parobrodarstvo i t. d.
Odjevi iz svih kovina i iz elektročelika.
Zubati kotači („Citroen“, „Maag“ i t. d.), pera svih oblika i vrsti, navojsa, procjepi (Schraubstöcke), vijčani kjučevi i t. d.
Željezne konstrukcije i dizala.
Parni kotlovi svih vrsti.
Lokomotive i tenderi za normalni kolosjek.
Parni strojevi, strojevi na plin i naftu, strojevi za hlađenje i proizvodnju leda.
Alatni strojevi, hidraulička tiskala, parna kladiva, lomila, kompresori, traktori, vozove automilske radionice, motorni in parni plugovi, lokomobili na bencin i valjci za valjanje cesta.
Separatori za mlijeko.
Tiskarski strojevi i t. d. i t. d.
POTPUNI STROJARSKI UREDAJI šećerana, rafinerija, tvornica česte, tvornica sapuna, sušionara, pivovara, tvornica slada, hladiona, tvornica leda, klanionica, ručnika, majdara i valjanica, brodograđištva, pomorskih i riječnih parobroda, električnih centrala.

Prosjekti i proračuni na zahtjevu.
ZASTUPSTVA:
Sajmište br. 60 ZAGREB Telefon br. 14 — 97
Zorina ulica 62 BPERAD Telefon br. 5 — 78.

Najboljši škrikl jugoslovanskega proizvoda
„SALONIT“
izdelan iz mnogega cementa znamke SALONA od tvrdke SPLIT, Mon. društvo za cement portland. — Najboljšo in najcenejše sredstvo za pokrivanje streh.
Glavna zaloga: OBNOVA gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

Stroji za obdelovanje lesa. — Turbine. — Transmisije. — Armature in sesalke. — Zvonovi.

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana.

Došla

večja množina plaščev in zračnikov za dvokolesa, guma za otroške vozičke in nova dvokolesa. Velika zaloga otroških vozičkov raznih modelov in šivalnih strojev. Cene na zahtevo. Pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4. Stari trg 28. 3261

Teod. Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 2.

Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni kiper
instalacija vodovodov.

Popravljanje strojev. Popravljanje in klesanje uporn.

Izdelovanje posod iz pločevine za firne, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

**Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica**

IVAN BRIGELJ, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvištev točna, cene zmerno. 1001

Parketne desice iz slavonskega hrasta
strešno lepenko, lesni cement
dobavljam v vsaki množini najceneje.
L. Jugoslovanska tovarna Bakula

Jos. R. Puh, Ljubljana,
Gradaška ulica 22. Telef. 513.

4000 K nagrade

kdo mi preskribo stanovanje s 3 ali 4 sobami za takoj ali saj do jeseni v novi zgradbi v Ljubljani. — Ponudbe pod „Mina stranka 4364“ na upravo Slov. Naroda, 4364

Kopalna sezija!

Kopalne kostume, hlače, frakir-plašče, čepce, plavalne pasove i. t. d. priporoča

A. & E. Škaberne, Ljubljana
Mestni trg 10

Za daljino prodajo.

„Diana“, francosko žganje. Velika in stalna zaloga po originalnih tovarniških cenah pri trdnici **Frano Guida** v Mariboru. 3215

Pečatni

2580 **oosek**

kolonjske vode, Bay-Rum, francosko žganje „Eleva“ or. Glavna zaloga: **F. Šibenik**, Ljubljana, Gosposka ul. 16.

Plavalne pasove

iz plutovine izdeluje tovarna zaimkov Jelačin & Ko. Ljubljana. 4572

Popolna obskrba in nadzor

v popolnoma nemški boljši družini se išče za 2 meseca za 17 letnega dijaka. Ponudbe pod „Nemški pouk 4675“ na upravo Slov. Naroda. 4675

Pozor! Tapestriranje otroških vozičkov - avtomobilov

po najnižjih dnevni cenah. Izdelujem tudi vsakovrstne konjske opreme. **A VINCEK**, Glince št. 90 pri Ljubljani. 3812

Trstje za strope

izdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — **Anton Stalner**, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 1238

Kdo posodi 5.000 Din.

obrnitku in poselitvi za dobo šestih mesecev pod ugodnimi pogoji? Sporočila pisмено pod št. „K. R. 17.4659“ na upr. Slov. Naroda. 4659

Dva stroja

za valjenje jalec, kompletna, eden za 200, eden za 140 jalec, se po nizki ceni prodajata. — Polzeve se pri **Janko Klun**, trgovec, Slovenjgradec. 4611

Jermena

in gože za cepove, lepe biče, prave tržške bičevnike in motorizirane vlečarje **Osvaid Dehlo**, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. — Isotom se kupi ročni voziček. 4663

Tvorniški objekt

ali večja delavnica se kupi oz. vzame v zakup. Najmanj 300 m² površine, z zvezo na centralo za luč in pogonsko silo, suho, če mogoče na samem. Brze ponudbe pod W. O. 1915 na Interklam d. d. Zagreb, Ilica 21. 4720

2 prodajalki

izučeni v modni in konfekcijski stroki, prvovrstni se sprejmeta. Ponudbe na **P. Magdič, Ljubljana.** 4668

Izolatorji

za visoke napetosti.

Izolatorji za nizko napetost, ves električni porcelanski in instalacijski material in kvalitete. Motori generatorji in transformatorji firme „Lloydynamowerke“, Bremen. Izolirni trak „Durabit“ Elektrofit-baker.

Glavna zastopstva:

Elektroabteilung der Porzellanfabriken Ph. Rosenthal & Co., A.-G. Selb in Bayern; Langlotz & Co., Ruhle Thüringen; Lloydynamowerke Bremen.

Velike
skladnice!
Samo
na debelo!

Karol Bastiančič

tehn. in elektrotehnične potrebe.

Centrala:

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

Telegr.: Kaba, Ljubljana. 4709

Brezkonkuren-

čne cene!

Zahtevajte

ponudbo!

Stavbno podjetje in tehniška pisarna

Inž. Alojz Hrovat in inž. Albin Černe

oblastveno avtorizirana civilna inženjerja

— v Ljubljani, Krekov trg št. 10/1. —

Projektirata in izvršujeta vsa dela, spadajoča v gradbeno in inženjersko stroko:

1. Vodne zgradbe: izrabo vodnih sil, elektrarne, žage, mline, vodovode; kanalizacije, obražna zidovja itd.
2. Mostove.
3. Železnice in ceste: industrijske, poljske, žumske in žične železnice kakor tudi vsakovrstne transportne naprave.
4. Železobetonske zgradbe: tovarniške poslopja, skladišča, hale, stopne konstrukcije itd.
5. Tehnična mnenja in ocene.
6. Zastopstvo strank v tehničnih zadevah.

Kupujem po najvišjih dnevni cenah

**lipovo cvetje,
suhe gobe**

ter raznovrstna zdravilna zelišča in korenine.

V. H. Rohrmann, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 27.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturno en gros en detail.

!-! Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki. !-!

Skladišče v „Kresiji“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje.

Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5.

Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Vpoštevaljte pri nakupih!

Ing. Bureau Milan Vuletić.

Tehničko-projekcijska i komercijalna kancelarija za industrijska poduzeća. Tekstil, keramika, gospodarsko odjeljenje, elektro-tehnika, diversna industrija. Na čelu svakoga odjeljenja stoji prvostepeni stručnjak, profesor visoke škole tehničke ili visoke škole tekstilne. Izrađuje kompletne projekte (planovi, nacrti, troškovnici, tehnički elaborati), dobavlja kompletan uređaj tvornica, pojedine strojeve, nove i dobro sačuvane, specijalne strojeve, utisnilice, te sav tehnički i gradjevni materijal. Zainteresuje strani kapital za domaća poduzeća.

A. Tekstilno odjeljenje

pod upravom profesora visoke tekstilne škole, izrađuje kompletne projekte, kalkulacije, proračune investicija rentabilnosti, za predionice, tkanice za lan, konoplju, vunu, pamuk i jutu. — Za apreture i bojadisanje, dobavlja cijeli uređaj za tvorničke cijene. Svakovrsne utisnilice: cijevi (Spulen), čun-kovi, brda, rimi, lukice za provlačenje, češljivi za tkalice, i škare za tkalice, ključača za popojava i vijčanje, remenje za metanje čunaka za pokretanje i razboje, žabice (Pickers) svake vrste, raprivi liti, usice svake vrste. Svijedca o osnovu ite.

B. Elektro-tehničko odjeljenje

na čelu stoji dugogodišnji direktor elektro-tehničke tvornice. — Izrađuje, potpuno, projekte za električne centrale sa vodnim ili parnim pogonom, prenosne vodove. — Dodaje elektromotore, generatore i transformatore, bilo koje veličine. Električna dizala (Kran), elektro pumpe itd.

C. Keramičko odjeljenje

pod upravom profesora visoke škole, tehničko izrađuje potpuno projekte ciglana, tvornica kamota, cementa i vapna, prema najmodernijim stečevinama, s najvećom uštedom rada i finansija. Modernizuje već postojeće tvornice. Dodaje sve artikule i mašine potrebne u tvornicama, kvalitet provoklasni, cijene jeftine. Ispitivanje nalazišta gline vrtanjem, pod stručnim vodstvom, istraživanje nalazišta pijeska, kamenoloma za vapno, sadru itd. Keramičko i keramičko tehnološki ispitivanje sirovina ciglarskih, vatrostalnih, vapnarskih, sadrova, žvca, pijeska i sl. u svrhu određivanja njihove upotrebljivosti i iskoriscavanja. Keramičko, mehaničko-tehničko ispitivanje svih ciglarskih produkata (cigle, crijepova, drnaka), vatrostalnih (kamota, dynasa, kromita, bauksita, grafitu itd), malnog i kiselostalnog vapna, sadro, podzemnog cementa i ostalih specijalnih cementa, dalje materijala potrebnog u keramičkoj industriji kao, ugljena, ulja, i sl. po prvostepeniht cijenama.

D. Gospodarsko odjeljenje

stoji pod upravom praktičnoga stručnjaka inžinira, izrađuje kompletne projekte modernih mlinova, za pšenicu, raž i sve vrste žita, na valjke i kamenje, sa automatičkim pogonom. — Uređuje te mlinove, dodaje sve vrste gospodarskih strojeva. — Projektira silose, moderna stovarišta i sve gospodarske zgrade. — Projektira parne pekare, nove, te modernizuje već postojeće. — Provedja njihovo strojno uređenje. — Projektira sušionice za živice, pecare za naklju, žestu i. t. d. i. t. d. Dodaje za tu industriju najmodernije aparate.

E. Diversno tehničko odjeljenje

projektira svakovrsna industrijska poduzeća, tvornice papira, olovake, lepenke, zatim velike moderne pilane, tvornica octa, celuloze itd.

Dobavlja strojeve i materijal iz prvostepeniht tvornica

C. S. R. Njemačke Austrije i Njemačke.

Prema želji stavlja na raspoloženje stručnog inžinira.

BRNO, Francuska 16 C. S. R. Brzjav „VULETIĆ“. Telefon 3740/VIII.

Prva jugoslav. barvarija, krznarstvo in strojarnica

P. Semko, Ljubljana, Glince 230.

Sprejemamo ispolje kože v barvo kakor vsa v to stroko spadajoča dela. Delo prevzemam v trgovini čevljev.

Gradišče št. 10.

Kupujem kože divjačine.

Prava turška električno pražena in mleta

kava

zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje samo pri trdnici **Jovo R. Jovanović**, Tuzla (Bosna). Razpošljamo v poštnih zavitkih od 5 kg naprej po povzetju.

Posojilo 400.000 K

se išče na 4 do 5 let proti dobrim obrestim za brezkonkurenčno podjetje v večjem trgu na deželi. Eventualno za is-i zne ek garant proti garanciji in 3 do 5% proviziji. Pismene ponudbe pod „Kron 400.000—4644“ na upravo Slov. Naroda. 4644

Prvovrstni Brez konkurence

Tovarna za gume, Slov. Bistrica

Jadranska banka Beograd.

Delniška glavica: Din 30.000.000.- Rezerva: Din 15.000.000.-

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavod:

Frank Sakser State bank
82 Cortland Street New York City.

Jšcem službe

pri sobnem slikarju na Stajerskem. Nastopim takoj. — Ponudbe pod **A. Z.** Gornji grad, Stajersko, poštno ležeče. 4667

Več gozdnih delavcev

se sprejme za sekane lesa. Dejo ja na akord in na dne. Plača po dogovoru. Natučna pojasnila daje **Josip Mulej**, Spodnja Lipnica, pošta Kamna gorica pri Radovljici. 4673

Klavirje
uglašuje in popravlja solido in točno ter gre tudi na deželo. Ljubljana Tržaška c. 43

Feliks Povše

Trstje (štukature za strope izdelujem z naj modernimi stroji in iz najboljšega materijala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. TELEFON ŠT. 513. 3259

100.000 Din.

posojila po 10 % obrestih za 1 leto v svrhu povečanja industrijskega obrata se išče. Ponudbe na upr. Slovenskega Naroda pod „A. R.“ 4657

DRVA

za kurjavo (odpadki od žage) trda in mehka, se po ugodni ceni oddajo iz skladišča tudi na drobno pri **Ivan Šiška**, tovarna parket in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ul. 4. 4579

Mesarskega vajenca
sprejme F. Bogataj, Zelenišk nad
Skofjo Loko. 4681

Kupujem

lepa suha cepljena drva po 10 tonskih
mrežinah franko vagon, dalje orhova
in črešnjeva debla od 30 cm debelosti
in 2 m dolgosti naprej, kakor tudi spoh
vsakovrstni izgotovljeni ali stojeci les.
Ponudbe na: F. Nigospurger, les-
na trgovina, Celje, Gregorčičeva ulica
Štev. 2. 4600

Prvovrstna

PUCH-KOLESA

pnevmatike in vse potrebščine

kupite najceneje pri trvdki

IGN. VOK.

Specijalna trgovina živalskih
strojev in koles
Ljubljana, Sedna ul. št. 7.

Mizarskega delovodjo

z daljšo prakso, ki je več izdelovanja finega pohištva, sprejme
za stalno večja tovarna pohištva v Ljubljani. Ponudbe in izpriče-
vala naj se naslovijo na tovarno pohištva J. J. Naglas, Ljubljana

Elektrotehnični zavod. Oddelek „Tvorilnica za kisik“

Vojnovič & Cie. Ljubljana - Vič

KISIK (Oxygen)

Naivečji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gle-
date na to, kje nakupujete, izgubite
denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti.
Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom trvdke
H. Suttner, (metnik Henri Maire), Ljubljana
št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne
známke „IKO“ iz lasne tvorilnice v Švici, kakor tudi
druge dobre žepne ure, zapestne, svetilne in stenske
ure, verižice, prstane, zapestalce, uhane, namizne oro-
dja, kristna in birmaka darila ter vse drugo kristnino in
srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje,
nože, britve, lasestrižne in brivske stroje, steklorezce,
doze za tobak, svačice in smotke, nažigalce in denar-
nice kupite dobro in ceno pri trvdki:

H. SUTTNER, (metnik Henri Maire), Ljubljana št. 3.

Jugoslovanska banka d. d.

Deln. glavn. K 200.000.000—

Centrala v Osijeku.

Rezerve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Račuje in prodaja devize in valute najhulantnejše.

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči
račun po najvišji obrestni meri.

Naznanilo.

Plešerska in Hbarska delavnica

IV. Brunčič & Fr. Rebernik

se je preselila iz Kolodvorske ulice 39

v Karol Kotnikovo ulico (na Ledini)

ter se nadalje priporoča slav. občinstvu; delo točno in solidno,
cene smerne. 4373

Prvovrstno specijalno

angleško in češko sukno, modne
in športne obleke, pelerine, po-
vršnike, raglane, dežne plašče,
perilo itd., priporoča trvdka

Drago Schwab

(preje Schwab & Bizjak)

Ljubljana.

Pod Narodno kavarano. Dvorni trg 3.

Ustanovljeno leta 1896.

Mednarodni transporti

Ustanovljeno leta 1898.

Antonio Biancheri & Comp.

Postojna

Centrala: Postojna.
Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51)
Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

— Odprema vsake vrste blaga. —

Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja

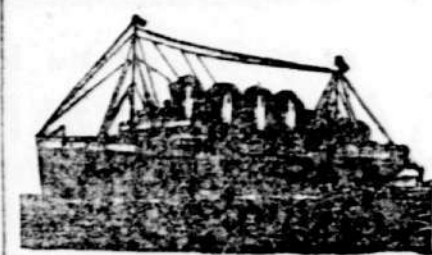
prevzema in ima vedno v zalogi: karbolinej, katran, lesni
cement, strošno lepenko, ruberoid (anduro), strešni lak, asfalt,
watproof, oeresit l. t. d.

Ljubljanska komercialna družba,
Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18.

Cie. Gle. Transatlantique

Francoska linija.

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojas-
nila za to progo daje

Ivan Kraker, zastopnik
Ljubljana, Kolodvorska ulica 41. 3800

20 klavirjev pianinov in
harmonijev

Förster, Bösendorfer, Heitzman itd.

na izbero pri trvdki

ALFONZ BREZNIK

bivši učitelj Glas-
bene Matice

Ljubljana, Kongresni trg 15.

Prodaja tudi na obroke. — Največja trvdka in izposojalnica v Jugoslaviji. —
Velikanska zaloga violon, vsega glasb. orodja, strun (engros detali) in muzikati

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

POZIV

k subskripciji novih delnic XII. emisije.

S sklepom občnega zbora delničarjev od dne 24. aprila 1922 k temu pooblaščen upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani je sklenil pro-
vesti zvišanje delniške glavnice

od K 50.000.000.— na K 80.000.000.—

z izdajo

75.000 novih delnic po K 400.— nom.

pod sledečimi pogoji:

- 1.) Dosedanjim delničarjem pripada pravica subskribirati na podlagi 5 starih 2 novi delnici po tečaju K 650.— tel quel. Odlomki delnic se ne vpoštevajo.
- 2.) Novi delničarji morejo subskribirati delnice po tečaju K 850.— tel quel. Repartacija teh delnic je pridržana upravnemu svetu. Za nedodeljene delnice se vplačila vrnejo do 31. julija t. l.
- 3.) Protivrednost subskribiranih delnic je vplačati takoj pri subskripciji.
- 4.) Subskripcija se vrši od 15. do 30. junija 1922.
- 5.) Kot subskripcijska mesta so določena:
 - a) Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Brezicah, Celju, Gorici Kranju, Mariboru, Metkovicu, Novem Sadu, Ptaju, Sarajevu, Splitu in Trstu.
 - b) Hrv. Slav. zemaljska hipotekarna banka v Zagrebu.
 - c) Beogradska ujedinjena banka v Beogradu, Hotel Moskva.
 - d) Zivnostenska banka, Filialka Wien na Dunaju.
 - e) Zivnostenska banka v Pragi.
- 6.) Nove delnice so deležne dobička za drugo polovico leta 1922, opremljene s polkuponom št. 22 in se izroče subskribentom protivruitvi začasnih potrdil do konca 1. 1922.
- 7.) Akcijski kurzni dobiček se dodeli po pokritju izdajnih stroškov in pristojbin pokojninskemu in stavbenemu rezervnemu fondu banke.
- 8.) Uspeh emisije je znančen po garancnem sindikatu.

V LJUBLJANI, dne 7. junija 1922.

Upravni svet.